

SLOVENSKI PRIJATEL.

Izhaja enkrat
v mesecu.

Za cerkev, šolo in dom.

Velja na leto
3 fl. po pošti.

Št. 7.

15. julija 1858.

VII. tečaj.

Keršansko - katoljška simbolika.

Juli.

2. Marije device obiskanje. Ni katoljškega kristjana, ki bi ne vedel hitro, ktere prigodbe iz Marijnega življenja nas leta podoba opominja. Marija ima zeleno oblačilo, bojo nade. Slikar Janez Baldung jo je pa malal v belem oblačilu z zelenim plajšem ogernjeno, kar pomeni nedolžnost in upanje. Slavni Rafael je tudi naravo, ki Elizabeto in Marijo obdaja, vso ozelenjeno malal, povsod je spomlad, nov paradiz se prikaže. Tudi ima navadno Marija slamnjak in romarsko palico. Ni pristojno pa, kar je na nekterih podobah viditi, da Marija na svojem telesu božje dete malano ima. — Omenimo še lepe podobe iz Kararskega marmorja (bas relief), ki je v Naborješki farni cerkvi (Malborghetto) v Kanalski dolini pred velikim oltarjem viditi. Jako umetno je izdelana, vsak mora jo občudovati, ki le kaj umetnosti razumi. Kako se Elizabeta in Marija priserčno objemate! Med durmi stoji Caharija, ter prihodnost premišljuje v tem, ko Jožef, spremljevavec Marije, na vse zamišljeno gleda. Poglej že kar hočeš, vse je dokaj izverstno izdelano, kakor tudi še več drugih podob ove cerkve. Mislil bi, da slišiš Elizabeto Marijo pozdravljati: „Blažena si med ženami!“ in Marijo reči: „Od teh dob me bojo vsi narodi zveličano in srečno imenovali.“ —

4. Sv. Urh, škof. Bil je v Augsburgu plemenitih staršev sin, ter se je o koncu 9. stoletja na Nemškem rodil. Njegovo znamenje, po katerem se od drugih svetnikov loči in spoznavlja, je poleg škofovske obleke kniga, na kateri je riba. Kniga pomenja sv. evangelje, kakor tudi njegovo učenost; od kod pa riba? Nekemu poslancu sv. Urh kos mesa na pot da, pozabivši, da je že petek. Poslanec ga zategadelj hudobno toži in obrekuje; pa glej! meso se je v ribo spremenilo. Se pa tudi najdejo podobe, na katerih angel z nebes sv. Urhu križec podaja, kar ima nas sledeče prigodbe opominjati: Ko so l. 955 divji Hunci Bavarsko obsuli in tudi mesto Augsburg oblegli, je sv. škof može opominjal, serčno se vojskovati, žene pa otroke in betežne goreče moliti. Celo noč v cerkvi z njimi moli,

vojake z zakramentom sv. rešn. Telesa krepča in se ž njimi pred mesto sovražnikom naproti poda. Tu mu prinese nebešk angelj mali križec, s katerim je vojakom serčnost delal, tako da so divje sovražnike popolno pregnali.

Umerl je ovi svetnik v 83. letu svoje starosti, v l. 973 po Kr. Veliko cerkev najdemo njemu posvečenih po keršanskem svetu.

7. Sv. Vilibald, škof. Rodil se je bil na Angleškem od kraljevih staršev, ter si je bil s sv. Bonifaciom, sv. Vinibaldom in sv. Valburgo v zlahti. Bil je prvi škof v Eihštedtu na Bavarskem, katero škofijo je tudi on tako rekoč utemeljil. Umerl je tam l. 788, ter je tudi ovega mesta zaštitnik. Mala se v škofovski obleki, ima tudi navadno trakeč na vratu, ki je paljumu nadškofov enak, ter so na njem besede viditi: „Spes, Fides, Charitas“, (upanje, vera, ljubezen).

8. Sv. Kilijan, škof in mučenec. Ovi slavni apostol nekdanje dežele Francie na Nemškem je bil od bogoljubnih staršev žlahtnega stanu v daljni Škotii rojen. Vojvoda Gosberta je posvaril, zakaj da s svojo svakinjo Geilo po imenu po zakonsko živi. Leta ženska, kakor nekdanj Herodias razkačena, dva hudobnika najme, sv. škofa in njegovega tovarša Kolomana in Totnana umoriti, kar se tudi zgodi. Zatoraj ima v znamenje svojega mučenstva meč ali pa bodalce v rokah. Tudi sta pri njem tovarša njegova, Koloman, mašnik s roci, Totnan, diakon pa s palmo. Stopimo spet v cerkev sv. Bonifacia v Monakovem, kjer se kervava smert sv. Kilijana takole slikana vidi: Svetnika po mniško napravljenega, ki sv. križ v roci ima, ravno nek človek prebada; drugi pa mertvo truplo umorjenega mniha preč vleče, ter na Geilano gleda, která krono na glavi na desno kaže, ter na levi pri sv. Kilijanu stoji. Mučenstvo in smert sv. Kilijana in tovaršev spada v l. 689 po Kristusu. Zakaj da mu pa nekteri podobarji tudi klešč v roko dajo, se ne more zvedeti.

9. Sv. Anatolia, devica in mučenica. Le malo znana je leta svetnica Slovencom, ter se malo gotovega od njenega življenja vé, tudi le malo njenih podob se najde. Jo slikajo ali že s bakljo v roci, zakaj s tako so jo nek žgali; ali pa ima kačo pri sebi, kteri so svetnico pred vergli, ali kača se njene svetosti zbavši nji ni nič žalega storila.

12. Sv. Mohor in Fortunat, mučenca. Imamo pred očmi podobo sv. Mohora, škofa in Fortunata, diakona njegovega. Kdo ju ne pozna, kdo ne ve kaj iz njunega življenja? Kdo ne ve, da se njima ravno mi Slovenci za seme sv. vere zahvaliti imamo, ki sta ga v starem Ogleju kakor tudi po slovenskih pokrajinah zasačila, da je iz njega izrastlo veliko drevo, v kterege senci mi prebivamo, pa tudi njegov obilen sad uživljamo. Zatoraj se nam pa tudi treba ne zdi, kaj iz njunega življenja omeniti, koj glej „Drobtince“ l. 1851 in Djanje svenikov II., ali pa njune podobe razjasnovati;

kdo bi ne spoznal, pravimo še enkrat, v prijaznem starčeku, ki je v škofovskem oblačilu še stare šege oblečen ter pastirsko ali škofovsko palico v rokah derži, sv. Mohora škofa in mučenca; zamišljeno gleda v bukve sv. evangelja, ktere mu sv. Fortunat, zal mladenč kot diakon oblečen derži; roko vzdiguje k blagoslovu, blagosloviti seme sv. evangelja, ktero sta zasejala, blagosloviti tudi stari Oglej, ki pod njima stoji.

Prav lepa kipa ovih dveh svetnikov sta viditi v velikem altarju farne cerkve v Ločah zunaj Belaka, iz lesa sta izrezana ter naravne velikosti, tako umetno izdelana, da ju še razsodniki umotvorov hvalijo. —

13. Sv. Marjeta, devica in mučenica. Vgledamo zdaj nježno devico, ktera v desni roci lilijo nedolžnosti, palmo mučencov in sv. podobno križanega, z levico pa lintverja ali zmaja na ketini derži. Bila je sv. Marjeta, hči ajdovskega duhovna v Antiohii, vendar po keršansko izrejena. Od svojega lastnega očeta mestnemu poglavarju zavolj keršanske vere zatožena in izročena mora grozovitnega tepenja terpeti, ter vsa razmesarjena v ječo pride. Tukaj Bog še pripusti, da se ji sam peklenšek v lintverski podobi prikaže, kakor bi jo koj požreti hotel; pa kakor je sv. Marjeta poprej grozovitnega poglavarja premagala, tako tudi zdaj hudiča; sv. križ namreč je v svoje roke vzela ter z njim satana odpodila. Razno so jo mučili, v kad polno vode so jo djali, da bi vtonila, pa sv. Duh pride, ter jo kersti, zakaj kerščena še ni bila; zatoraj se na podobi sv. križa tudi sv. Duh v podobi goloba vidi. Včasih se tudi vidi, da z bandom sv. križa zmaja prebada. Da ima ova svetnica krono na glavi, ne pomenja, kakor da bi kraljevega rodu bila, temuč le plačilo devištva; zakaj sam Jezus se krona devic imenuje (Jesu, corona virginum).

Sv. Marjeto posebno porodne žene na pomoč kličejo. Nje mučenstvo spada v konec l. 175.

14. Sv. Bonaventura, škof in cerkven učenik. Bil je prijatelj sv. Tomaža Akvinskega, ter se tudi serafiški učenik imenuje. Stopil je v red sv. Franciška, kteremu je bil narvišji predstojnik; poznej pa je bil tudi kardinalškof v Osti. V znamenje, da je cerkven učenik, ima knigo v rokah; malajo ga pa ali že v redovni obleki Franciškanov, ali pa kot škofa in kardinala. Iz same ponižnosti se mnogokrat ni upal sv. rešno Telo prejeti; zatoraj mu enkrat med sv. mašo angelj z nebes sv. hostjo prinese, kar tudi na nekterih podobah vidimo, da mu angelj hostjo podaja.

Rojen je bil na Toskanskem l. 1221 od bogatih, imenitnih pa tudi pobožnih staršev, umerl je pa l. 1274, 10 let pred sv. Tomažem Akvinskim.

16. Spomin sv. škapulirja. Sv. Šimon Stok, redovnik in višji reda bratov device Marije od gore Karmelske, je nekega dne pred podobo D. Marije klečé tisto goreče prosil, naj bi njego-

vemu redu kako posebno milost dodelila. Marija se mu na to prikaže in mu sv. škapulir izroči, naj bi se po njem njeni redovniki od drugih redov razločili, in v nevarnosti posebno pomoč imeli. Leto čudno prigodbo nam sv. Šimon Stok sam pripoveduje, ter pravi: „Prikazala se mi je devica Marija z veliko trumo, in škapulir v rokah mi pravi: „Vzemi, moj sin! ta škapulir v znamenje tvojega reda, znamenje zveličanja; kdor svoje grehe prav zgreva in s škapulirjem umerje, v večer ogenj ne pride.“ To tudi na podobah slikano vidimo, ktere še razjasnovati skoraj ni treba: pred devico Marijo nebeško kraljico, ki ima usmiljenega Jezusa v rokah, ter je od angeljev in svetnikov obdana, kleči redovnik Karmelitski (sv. Šimon Stok). Božje dete in njegova mati škapulir v rokah imata, namreč dve tablici z imenom Jezusa in Marije, od ene tablice do druge dva traka gresta.

17. Sv. Alekš, spoznovavec, berač. Ovega svetnika vidimo na podobah pod stopnicami ali štengami ležati. Ako ravno še prosti ljudje vejo kaj od njegovega življenja pripovedovati, vendar tudi mi hočemo nekoliko tega omeniti. Sv. Alekš je bil imenitnih, bogatih pa tudi pobožnih staršev sin, v Rimu rojen za cesarja Teodozija. Na dan svoje ženitve zapusti bogati mladeneč svojo nevesto, starše in dom, živi dolgo časa kot puščavnik, ter se ves vpehan in zdelan na svoj dom nazaj verne, kjer ga nihče tudi starši ne spoznajo. Kot berač živi on še veliko let v ostri pokori v očetovi hiši pod štengami, ter še le iz listika, ktere ga je bil sam napisal in še mertev v roci držal, spoznajo, da je ubogi od hišnih mnogo zaničevani berač dolgo pogrešan domači sin Alekš. Iz tega se tudi lahko spozna, kako da ga malajo.

18. Sv. Fridrih ali Miroslav, škof in mučenec. Bil je škof v Utrehtu, ter ga na podobah vidimo z dvema mečema prebodelega; včasih ima tudi le en sam meč. Nепrestrašeno je grajal nespodobno življenje Judite, žene kralja Ljudovita s priimkom „Pobožnega“, toraj ga je vkazala l. 838 v cerkvi umoriti.

19. Sv. Vincenc Pavlan, Lacaristev in usmiljenih sester duhovni oče. Vklenjeni sužnji so letega svetnika znamenje, zakaj moral je Turkom suženj biti, toraj si je tudi poznej med drugimi dobrimi deli prizadeval sužnje in nedolžne jetnike rešiti. Komaj je še le 200 let, kar je živel.

20. Sv. Jeronim Emilian, spoznovavec. Bil je poprej general Benečanski. Ko je bil vjet, se je bil spokoril, ter poznej poseben red vtemeljil, namreč red reguliranih gospodov Somaskanskih, ki se pred vsem s tim pečajo mladino podučevati.

V znamenje svojega jetništva, iz ktere ga je devica Marija rešila, železno kroglo in verigo pri sebi ima. Umerl je l. 1551.

22. Sv. Marija Magdalena, spokornica. Poleg podob device Marije ne najdemo jih toliko od drugih svetnic, kakor pa

Magdalene. Pa reči tudi moramo, da mnogoterega umetnika in podobarja ni toliko vnemala in vodila pobožnost, kader je ovo svetnico malal, kakor le dobra priložnost, se v malanju lepe pa zapeljive nagote vaditi in posvetne slave si zadobiti. Ravno tako se pa najde dosti prijatlov takih podob, ki jih v svoje sobe ter nad svoje klečala obešajo pa gotovo ne v poduk, temveč da s takimi nagimi Magdalenami nekako dušno sladnost dražijo in vnemajo. Da bi takih podob vsaj duhovniki ne kupovali in jih po svojih izbah ne obešali! Misli si pri takih podobah Magdaleno brez skesanega pogleda in žalosti, in nimaš drugega pred očmi, kakor zapeljivo boginjo Venero starih ajdov, kar dosti dopričuje, da podobar ni hotel svetnice slikati, ampak lepo nago truplo, kar se tudi večkrat od podob sv. Boštjana reči more. Vse to je pa zoper čisti čut keršanstva sploh, kakor tudi zoper značaj Magdalene posebej. Zakaj le grešna Magdalena je zamogla zapeljiva biti, ne pa skesana in spokorna. Sam Gospod Jezus, ki se ji je bil po svojem ustajenju kot vertnar prikazal, in ko se ga je hotla dotakniti, je z besedami: „Noli me tangere“ (ne dotakni se me) svojo nevoljo pokazal, da nima s svojo telesno lepoto zapeljivati. Ako se v močnem poželenju Magdalene, se njega dotakniti, pohotljivost starega paganstva spet spozna (zakaj še je zdaj Magdalena predpoda paganov), tako Kristus ravno to pohotljivost od sebe zaverne, keršanske podobarje pa ostro svari, kako naj take podobe malajo. Da drugih podobarjev ne omenimo, imenujemo Ticijana in Furinita, ktera sta take nage in zapeljive Magdalene slikala.

Nekaj posebnega ima po vsem svetu znana in slavna podoba Magdalene, ktero je Koredžio (Correggio) malal. Na njenem obrazu ni viditi nobene žalosti, vendar duha polno obličje kaže, da je v sv. pismo globoko zamišljena, kterega bere, in da nad lepoto in veličastvom tistega na sebe in na svojo žalost zabi. Kar pa izobraženje priserčne in svete žalosti zadene, noben umetnik ni zamogel Španskega malarja Murillo-ta prekositi. Tako le visokost in moč Španskih čutov zamore. Vidiš jo klečati v neki dupljini v goreči molitvi pred križem, kterega svetloba se čez njo razliva. Ona gleda proti nebesom, ktere so odperete, in angelji gledajo z veselim pogledom na spokornico.

So pa posebno štiri dobe življenja Magdalene, ktere so podobarji nar večkrat slikali; vidimo jo namreč večkrat v hiši Šimona farizeja (Luk. 7, 38. 44. 45. 46). V jutrovem, posebno pri Judih je bila navada, povabljene, ko so v hišo stopili, objemati, jim noge umivati, ako so zavolj opank prašne bile, na glavo pa olja ali dobro dišečega balzama vlivati. Vsega tega Šimon Jezusu ni storil.

Magdalena pa, ktera je po mestu le slabo slovela, je s svojimi solzami noge Gospodove močila, jih s lasmi brisala ter jih kuševaje z dragim mazilom mazala, kar navadno ta

kole malajo: Magdalena leži zgrudjena pri nogah Gospodovih, okoli katerih se njeni lasje ovijajo, poleg nje pa je alabastrena puščica za mazilo. Kristus vzdiguje svojo desnico, skesano blagosloviti, v tem, ko Šimon in drugi povabljeni začudjeni na vse to gledajo.

Drugi predmet iz življenja Magdalene je, kar nam evangelist Lukež 10, 38—42. pripoveduje, ko je Jezus v hišo Lacara in njegovih sester Marte in Marije prišel. Marta ima dosti opraviti, Jezusu postreči, jedi donša ali pa posodo jemlje z mize, pri kateri vidimo Jezusa sedeti. Marija pa sedé pri nogah Jezusovih pazno posluša nauke, ki se glasijo iz ust njegovih. Ali je Marija in Magdalena ena in ravno tista oseba, drugim pustimo ovi prepir, da ga doženejo.

Kristus se po svojem ustajenju Magdaleni kot vertnar prikaže, — lete podobe smo že o svojem času omenili. (Glej kerš: kat. simboliko mesca aprila str. 197.)

Nar večkrat pa malajo Magdaleno kot spokornico. Ima navadno dolge lase, ki se njenega truplo ovijajo; zakaj pregnani in oblačil obropani so lasje truplo zakrivali. Ima pred seboj križ puščavnikov, namreč dve palici v križ zvezane in mertvaško glavo, oboje znamenje spokornikov. Včasih z desno križ na persi pritiskuje, z levico pa se vpera na mertvaško glavo, ki na skali, podobi samote, stoji. Tudi so pri nji angeli viditi, ki njeno truplo zakrivajo. Pri ovi priložnosti omenimo, da so nemški podobarji starejše dobe si v svojih sramožljivih čutih in mislih nekaj posebnega zamislili, nagoto Magdalene zakriti. Malali so jo namreč od vrata do nog v tesnem kosmatem kožuhu oblečeno, da se vidi, kakor da bi bila po vsem životu z lasmi ali mehkom obraščena. Vendar se vrat in noge vidijo nage.

Da jo pa nekteri malarji slikajo v bogatem oblačilu, ni prav; zakaj cerkev ji sledeče besede na jezik daje: „Jaz sem kraljestvo sveta in vso gizdost ljudi iz ljubezni do svojega zveličarja zaničevala.“

Rimljani so Magdaleno, njenega brata Lacara in sestro Marto kakor še nekaj drugih kristjanov na slabo in razpoklo barko brez kormila, vesla in jadra djali; vendar so vsi srečno v Marzelo dospeli, kder se je Magdalena v puščavo podala, ter v nekem berlogu dolgo let prav spokorno živela in veliko paganov spreobrnila. Petrarh pripoveduje, da so ji v letem berlogu sami angeli stregli; ja angel ji je tudi sv. rešno Telo donasal, kar se tudi večkrat malano vidi. Veliko ljudi roma še dandanašni k letemu berlogu, kder stoji njena lepa statua iz marmorja. Legenda še pripoveduje, da je Magdalena tudi palmo mučenstva dosegla; zakaj v Efesu so jo zavolj njene stanovitnosti v veri Jezusovi nek mučili; zatoraj v rokah križ in palmo derži.

Slednič še omenimo podob, na katerih jo angeli v nebesa nesó. Sv. Magdalena je zaštitnica zapeljanih pa skesanih žensk. Od nje pravi tudi prigovor:

Marija Magdalena rada po svojem Gospodu tožuje,
Zatoraj na njen dan rado dežuje.

23. Sv. Apolinar, škof in mučenec. Dolgo smo se pri podobah sv. Magdalene mudili; zatoraj stopimo zdaj dalej, pa hitro spet ustavi naše stopinje neka podoba, ktera nam moža v škofovskem oblačilu, svinčeno gorjačo ali tolčajo v roci, kaže. To je sv. Apolinar, ki je bil nek učenec sv. apostola Pavla, ter prvi škof v imenitnem mestu Raveni na Laškem. Ne ve se prav za gotovo, kako da so ga mučili, vendar pravijo nekteri, da so ga neverniki ubili. —

24. Sv. Kristina, devica in mučenica. Spet zadenemo na svetnico, ktera je, akoravno slabega spola, vendar grozovitne muke in v prvič od svojega lastnega očeta terpeti morala; bila je sv. Kristina devica, hči Urbana, mestnega oblastnika, ter hudega protivnika kristjanov. Ako ravno je zavolj vere razno mučena bila, ima vendar na podobah v svoje poglavitno znamenje že mlinsk kamen, kterega so ji bli na vrat pritvezli ter jo v neko jezero vergli; pa kamen je s sv. Kristino po verhu plaval, Kristus je k nji stopil, ter jo na kamen sedečo z vodo tega jezera kerstil, rekoč: „Ti se imaš zanaprej po meni Kristina imenovati.“ Ima tudi v rokah pšico, zakaj s takimi so verh drugih muk v njo streljali, dokler ni v serce zadeta, svojo dušo izdihnula. Tudi ima akoravno malokdaj klešče z jezikom v rokah, ker so ga ji s takimi iztergali, vendar je brez tistega Bogu hvalo prepevala. Znamenito je, kar o njenih mukah sv. Avguštin govori: „Ako v tolikem terpljenju poterpežljivost človeško preišljujemo, se nam neverjetna zdi; ako pa vsegamogočnost božjo pomislimo, dalej več čuda ni.“ Njena smert spada v l. 300 po Kr.

25. Sv. Jakob, apostol. Bil je nar starejši izmed apostolov in brat nar mlajšega sv. Joana; zatoraj ga malajo starega, resnega pa vendar še terdnega moža po romarsko oblečenega, ki ima romarsko palico in tikvovo sklenico v rokah. Pervi apostolov je on za Jezusa kri prelil, zakaj obglavili so ga; zatoraj tudi včasih meč v rokah ima. Iz Judovskega se je podal v Špansko, sv. evangelje oznanovat, kamor je tudi njegovo mertvo truplo poznej bilo preneseno. Djali so ga namreč na barko ter jo prepustili morju in vetrovom, barka pa ga je na Špansko prinesla. Pripoveduje se, da je v Irii na Španskem nagloma plamen iz zemlje švigati jel, in ravno tam so sv. truplo apostola Jakoba našli, ter ga v mesto Kompostela pokopali, kamor so ljudje nekđaj iz vseh krajev sveta romali. Na velikem oltarju njemu posvečene cerkve je bila pred še viditi njegova štatua iz lesa izrezana, ki ga je kazala kot starega silo bra-

datega moža, na nekem stolu sedečega ter v desnici berglo ali opernico deržečega. Nad njim je visela težka krona in štirideset sveč je okrog njega gorelo. Namesto lesene štatue je poznej zlata 2' visoka prišla, katero so v neko kapelo postavili. Tudi glava, na kateri se še muke poznajo, se v leti cerkvi kaže. V bitvi, katero so Španci pri Klaniji l. 808 imeli, se jim je sv. Jakob prikazal na žarečem konju, bandero v roci, ter jim zmagati pomagal; zatoraj ga tudi na belcu sedečega malajo. Omenimo tukaj še podobe, katero je malal slavni Guido Reni, ter jo v poglavitnem mestu Madridu hranijo: Sv. Jakob ima zgornje oblačilo rumeno, spodnje pa zeleno; roke sklenjene, oči pa proti nebesom obrnjene; svitel žar ga obdaja.

On je zaštitnik Španske dežele kakor tudi imenitnega vitežkega reda, kateri se po njem imenuje.

25. Sv. Krištof, mučenec. Bi ne bilo prav, ako bi tukaj ne omenili podob sv. Krištofa, kterega spomin sv. kat. cerkev tudi danes obhaja in kterega podobe mi posebno na cerkvenih stenah najdemo.

Letemu svetniku je bilo poprej Offerrus ime, je v deželi Kanaan rojen in je v vojaštvu služil. Ko se je pokristjanil, se je podal v samoto ali puščavo, ter si je naložil popotnike skoz neko reko nositi. Tako mu je čast došla, tudi dete Jezusa čez vodo nesti.

Navadno ga malajo orjaške postave, ki usmiljenega Jezusa na rami nese, v roci pa ozelenjeno drevo. (Palica namreč, katero je imel, se je ozelenela v spomin, da je Kristusa nosil.) Star dervo-rez od l. 1423, ki se v ces. knjižnici v Parizu hrani, kaže puščavnika, ki na desnem bregu pred neko kapelico kleči in sv. Krištofu s svetilnico sveti, kateri fantiča skoz vodo prenaša. V reki plava ravno med nogami Krištofa riba. Na levem bregu je viditi mlin, proti kteremu nek mož jezdi. Od mlina pelje stezda med dvema drevosoma do druge hiše, kateri se človek, žakelj na rami, bliža. Krištof pa se vpera z obema rokama na močno deblo, katero zverhnja zeleno listje in sad ima. Enaka podoba na les malana je tudi v pinakoteki v Monakovem viditi, in po teh so tudi druge storjene. Sv. Krištof je predpodoba priprostega ljudstva, katero je, akoravno še sirovo in zaročljeno, vendar dobrega in pripravnega serca za keršansko poudčenje, in tako tudi s svojo močjo cerkev brani; zatoraj tudi velikanske podobe Krištofove na cerkvenih stenah ali pa pri vratih najdemo.

Tudi sv. Krištof se šteje med 14 pomočnike.

26. Sv. Ana, mati Marije device. V sv. pismu ni najti imen ne sv. Ane, tudi ne sv. Joahima, staršev prečiste device Marije; sv. Epifani, škof, ju prvi imenuje ter pravi, da ime Joahim „pripravlanje Gospodovo“, ime Ana pa „gnada ali milost“ pomenja. Iz Joahima namreč se je tempel pripravljval Gospodov, devica Marija; obedva sta po stanovitni in goreči molitvi milost zadobila,

sv. devico za hčero imeti. Sv. Joan Damaščan pa piše: „Gnada (pomeni Ano) je rodila gospo, ktera se Marija imenuje. V resnici je bila kot mati stvarnikova tudi gospa vseh stvarjenih reči.“ Joahima malajo starega moža, kateri dete Marijo na rokah nosi, ali pa derži jerbašček z golobi, ga tudi včasih poleg sebe ima. Golobi pomenjajo daritev. Sv. Ano pa malajo tudi že staro gospo v zelenem plajšu ali zgornem oblačilu, zakaj nosila je pod svojim sercom nado sveta; njeno spodnje oblačilo je pa rudeče, kar ljubezen pomeni. Nar več podob je viditi, na katerih svojo hčerko Marijo brati uči. Sv. Ana je zaštitnica več dežel, tudi rudarjev, posebno se ji pa porodne žene priporočajo.

Na neki stari podobi je viditi poroka Joahima in Ane: Joahim na desni stojé Ani, ktera je na levi, svojo desno roko podaja. Ana ima v roci šopek rož, na glavi pa venec. Njen oče, kteremu je bilo nek Štolan ime, star, bradat možak, stoji ji na desni, ter Joahimu venec na glavo deva, v tem, ko mati Emerenciana po imenu, Ano svojo hčer za roko pelja. Na vse to gleda nebeski Oče iz oblaka, ter ima v desni žezlo, v levi pa zlato jabelko.

Vidimo tudi večkrat Ano v družtvu Marije in usmiljenega Jezusa, kakor jih je malal slavni Leonardo da Vinci; namreč Ana ima Marijo, Marija pa Jezusa na krilu. Omenimo tudi lete podobe: Marija ima na krilu usmiljenega Jezusa; nji na levi Ana sedi, ktera božjemu detetu svoje roke naproti derži. Nad Jezusom plava sv. Duh v podobi goloba, in še višej v oblakih je Bog Oče, kakor navadno glavo v sredi trivoglina, obdan od angelov, katerih eden na levi kroglo sveta, drugi na desni žezlo derži.

Na podobi, ktero je Peter Kandid malal, Ana in Marija na klopi sedite. Ana božje dete med seboj in Marijo ima ter ga derži in varuje, ko stoji. Marija pa z obema rokama za levo rokico svoje dete prijema, ter jo goreče in pobožno kušuje. V ovi družbi je sv. Elizabeta, nemška knezinja, ktera v levi jerbašček kruha nese, z desno pa ubogim milodare deli. Za vsemi je sv. Peter s tremi angeli naravne velikosti, na vseh se pobožnost in ponižnost lahko vidi in pozna.

27. Sv. Pantaleon, mučenec. Bil je imeniten in sloviti zdravnik v Nikomedii v Asii, kder so ga 1.303 ali 304 mučili, iz kterega trupla je nek mleko teklo. Navadno se vidi, da ima roke eno na drugo k glavi pribite, ali pa da je k palmovemu drevesu, tudi k oljki privezan. Med drugimi mukami, ktere je moral terpeti, je bila tudi ta, da so ga k steburu privezanega z železnimi grebeni razmesarili. Včasih je tudi v podobi viteza viditi, ki sulico in škit ima, (bil je namreč hraber junak Kristusov). Nekteri ga na pol nagega malajo. Zdravniki ga svojega zaštitnika častijo. Zdaj je njegovo truplo v cerkvi sv. Doniža v Parizu shranjeno.

29. Sv. Marta, devica. Leto svetnico smo že o popisovanju podob sv. Magdalene omenili; zatoraj le še to pristavimo, da jo navadno malajo, da ima v roci jedi in pijačo; zakaj postreči Jezusu si je veliko prizadevala.

30. Sv. Abdon in Senen, mučenca. Oba sta znamenita keršanska junaka iz prvih časov keršanstva; zatoraj se že na starih rakah vidi, da ju sam Kristus venča. Obadva so z ravno tistim mečem umorili, zatoraj tudi na podobah obadva en meč deržita.

31. Sv. Ignaci Lojolan, spoznovavec in oče jezuitarskega reda. Ovega svetnika malajo v redovni obleki jezuitarjev. Na persih ima presladko ime Jezusovo (IHS); ali se pa tudi nad njim od svetlih žarov obdano vidi. Tudi ga vidimo večkrat v mašnih oblačilih; zakaj tako se je bil možu prikazal, kateri ga je bil v pomoč poklical. Umerl je l. 1556.

Tiskarska pomota:

Mesec juni, str. 328, versta 18. od zgoraj se ima brati:

„Hannibal Karači“ namest: „Hannibal, Karaci.“

Pridiga za 10. nedeljo po binkoštih.

(Od presv. rešnega Telesa; gov. gosp. †)

„Ti si pred Svojim obličjem mizo pripravil zoper vse tiste, ki me nadlegujejo.“
Ps. 23, 5.

V v o d.

Takega dela, ki človeku veliko dobička prinese, se prav rad in vesel podstopi. Takih pomočkov, ki mu k njegovi sreči pomagajo, se zvesto posluži, kaderkoli more in zna. Kmetič gre z veseljem na svoje delo, svoje njive izorje in poseje, se trudi in poti. Pa na vse to ne porajta veliko; saj ima veselo upanje, da bo njegovo delo veliko dobička prineslo. Če Bog svoj žegen da, ga bo čez nekoliko mesencev obilna žetev razveselila. Vinogradnik gre v spomladi z veseljem na svoje delo. Svoj vinograd skerbno obdela, obreže in okopa; saj ima veselo upanje, da mu bo njegovo delo obilno poplačano. Če Bog svoj žegen da, pojde po svetem Mihelu zrelega grozdja veselo brat in bo svoje sode z dobrim

moštom napolnil. Tergovec se veselega serca tudi v daljne kraje na pot poda; po zimi in po letu hodi po sejnih, samo da svojega blaga veliko sproda in obilno dobička prinese domu. Glejte! tako se že za posveten dobiček, za dnar in premoženje veliko trudi in vendar vse to bo le kratek čas zaužival, vse to le kratek čas terpi. Oh koliko bolj bi še le skerbeti imeli za tisto blago, za tisti dobiček, ki naše duše obogati in nam k taki sreči pomaga, ki nikdar več minila ne bo! In glejte! preljubi kristjani! danes vam želim govoriti od tistega bogastva, ki ga za svojo dušo prejmete, ako zakrament rešnega Telesa vredno zaužijete. Govoril bom danes od tistih obilnih gnad in dobrot, ki jih zadobimo pri svetem obhajilu, ako se čistega serca k tej mizi približamo.

Večno več velja, kot časno, nebeško več kot posvetno; zatoraj zvesto poslušajte!

Razlaga.

Preslab je človeški jezik popisati, kako velike in ime-nitne so tiste dobrote in milosti, ki jih od sv. rešnega Telesa zadobimo. Ali vsaj nekoliko vam od tistih govoriti želim. Če zakrament altarja vredno prejmemo:

1. Se z Jezusom čisto in na tanko sklenemo. Kdor moje meso je, in mojo kri pije, ostane v meni in jaz v njem“, tako sam Jezus govori. Kdo zamore to veliko gnado zapopasti? Mislimo si veliko srečo Marije device. Ona je devet mescov Jezusa pod svojim sercom nosila. Ona je Jezusa na svojih deviških persih dojila. Mislimo si veliko srečo svetega Jožefa. On je tega svetega otroka na svojih rokah varoval. Mislimo si srečo apostelnov in učencov Gospodovih. Oni so Jezusa okoli spremljali, so bili njegovi prijatli, so gledali njegovo milo obličje, so poslušali njegove svete besede. Mislimo si veliko srečo Marije in Marte, ker ju je Jezus tolikokrat milostljivo obiskal. Mislite si srečo colnarja Caheja, kteremu prijazno reče: „Danes hočem jaz v tvoji hiši ostati.“ Mislimo si veliko srečo sv. apostelna Janeza. Njega je Jezus posebno ljubil. Na njegovih persih je apostel Janez pri zadni večerji slonel. O kako srečen je bil sv. Janez! — Glejte, ljubi moji! ravno tako srečni smo tudi mi, ako Jezusa pri sv. obhajilu

vredno prejmemo. Ravno tistega Jezusa, ki ga je sv. Jožef varoval; ki so ga apostelni gledali; ravno tistega Jezusa, milosti polnega zveličarja našega tudi v naše revno serce sprejmemo, kader pristopimo k večerji presv. obhajila! Še bolj po pravici, kakor nekdanj Mozes, znamo tudi mi klicati: „Nobeno ljudstvo ni tako veliko, da bi se mu njegovi bogovi bližali, kakor se naš Bog nam bliža.“ V. Moz. 4, 7. S tem, da pride Jezus v zakramentu altarja v naše serca prebivat, se z njim na tanko združimo, njegove božje natore nekoliko deležni postanemo. Naše truplo se združi z Jezusovim truplom; naša kri se združi z Jezusovo kervjo; naša duša se sklene z Jezusovo dušo; On je naše duše življenje. „Kdor mene zaužije, bo po meni živel“, tako On sam govori. Če smo vredno zaužili presv. rešno Telo, znamo veselo klicati s svetim apostolom Pavlom, rekoč: „Ne jaz, ampak Kristus v meni živi.“ Karkoli v takem stanu, združeni z Jezusom mislimo, govorimo ali storimo, je Bogu posebno dopadljivo in večnega plačila vredno; zakaj naše misli, besede in djanja so tako rekoč Jezusove misli, besede in djanja. On je, ki tiste viža, On je, ki v našem sercu kraljuje. — Glejte! koliko čast nam tedaj prinese vsako vredno sv. obhajilo. Čast za dušo, ki je nevesta Jezusova; čast za truplo, ki tako rekoč Jezusovo prebivaljšje postane. Kakor je tamkaj tabernakelj visoko svet kraj, kjer je Jezusovo rešno Telo hranjeno, kakor je monštranca častivredna posoda, ker se v tisti Jezusovo presv. Telo znajde; ravno tako častljivo je tudi naše truplo, kader smo pri sv. obhajilu Jezusa v svoje serce sprejeli. Tudi naše serce je postalo tabernakelj Jezusov, naše truplo je tempel je svetega Duha. Oh kolika sreča je tedaj za nas vsako vredno sv. obhajilo! Kako močen spomin pa tudi za nas, svoje truplo čisto, nedolžno, brez madeža hraniti, da bo Jezus v tistem prebival.

2. Vredno sv. obhajilo nam ohrani življenje naše duše, to je posvečujočo gnado božjo. To se pa zgodi, ker nas sv. rešno Telo očisti vsakdanjih pregreškov in slabost, ker nas velikih grehov obvaruje, ker nagnjenje k hudemu v nas slabi, ker nas v boju zoper skušnjave tega sveta in hudega duha krepča, in ker je samo na sebi nar močnejše orožje zoper

vse sovražnike našega zveličanja. Vsi cerkveni očetje terdijo, da nas sv. obhajilo tistih madežev očisti, kar se iz človeške slabosti vsakdan pregrešimo. „Ta nadzemeljski kruh je zdravilo in žgavni dar zoper slabosti“, sv. Ciril govori. „Kdor kako rano ima, pravi sv. Ambrož, išče zdravila. Rana pa je tudi, ako pod grehom ječimo, zdravilo pa je nebeški in visokovredni zakrament.“ Sv. obhajilo nas tudi velikih grehov obvaruje. To nam pričuje sv. Bernard. On pravi: „Dve reči dela ta skrivnost v nas; pomanjša nagnjenje do malih grehov, in stori, da v velike grehe ne privolimo. Če tedaj eden iz med vas ne tolikokrat, ne tako močno nagnjenje do jeze, nevošljivosti, nečistosti v sebi ne občuti, naj se zahvali telesu in kervi Jezusovi; zakaj to sv. obhajilo v njem stori.“ Sv. rešno Telo pomanjša in oslabi nagnjenje do hudega. Zategadelj je sveti Ambrož pred sv. obhajilom tako goreče molil, rekoč: „O kralj vseh čednost in nebeški ljubej devištva in čistosti! Pogasi z božjo roso svojega blagoslova, goreči ogenj poželjivosti v mojem telesu, da v meni čistost telesa in duše ostane.“ In gotovo, ko bi bolj pogosto in vredno zauživali sv. rešno Telo, bi se ogenj pregrešne poželjivosti tudi v nas pogasil; tudi mi bi ne privolili več v gerdo pregrešno veselje; mi bi iz serca sovražili greh in njegovo veselje; zakaj naša duša bi iskala le tistega svetega, nebeškega veselja, ki ga pri Jezusu najde, pri njem bi se ona veselila, od njega bi zadobivljala moč in krepost, se zvesto braniti vsaki zapeljivosti tega sveta, zoperstavljati vsem skušnjavam peklenškega sovražnika. Sv. Krizostom pravi: „Ta skrivnosti polna kri žene hudiče v beg in angelce k nam potegne.“ Zategadelj tudi mi s kraljem Davidom veseli klicati smemo: „Ti o Gospod! si mi pred svojim oblicjem mizo pripravil zoper vse moje sovražnike.“ Tako so tudi prvi kristjani le od presv. obhajila, ki so ga skoraj vsak dan zavživali, toliko moč in tisto prečudno stovitnost zadobili, toliko preganjanje, tolike bolečine, tolike martre, ja rajši naj grozovitnišo smert prestati, kakor zatajiti vero v Jezusa! In če so kristjani dandanašni tako slabi in omahljivi, da jih vsak veterc skušnjave v dobrem maja, da jih skoraj vsaka skušnjava podere; je tega le njih velika mlačnost kriva,

ker tako po redkem, ali pa clo po nevrednem zakrament sv. rešnega Telesa prejmejo! —

Pri sv. obhajilu se nam pa posvečujoča gnada božja ne le ohrani, ampak

3. tudi pomnoži in poviša. Vi me prašate, kako se to zastopi, kako se to zgodi? Gnada božja se nam pomnoži, to se reče: naša duša, ki je v gnadi božji, ki je čista in lepa pred božjim obličjem, še čistejša še lepša postane, kader k sv. obhajilu gre. Pri vsakem sv. obhajilu še več gnad dobi, še bolj dopadljiva pred Bogom, še lepša postane, še večega plačila je vredna. Pogledjte, na nebu sveti sonce po dnevi, mesenc in zvezde po noči; lepo je vse; pa vendar se tudi lepota ene zvezde od druge razloči. Lepa je tudi naša duša, kader je s svetim oblačilom gnade božje oblečena. Pa vendar jo Bog še zmirom lepšo storiti zna. In to se pri vsakem vrednem obhajilu godi. O kristjani! ko bi zamogli le eno dušo, ki je v gnadi božji, pred sv. obhajilom viditi; o kako bi se začudili nad njeno lepoto! Karkoli na svetu lepega vidimo, vsa imenitnost, lepota in bliščoba celega sveta nič ni proti lepoti samo ene duše, ki se v gnadi božji znajde. Ko bi tako dušo spremili tje do božje mize, pri kateri se z Jezusom sklene, in bi jo po sv. obhajilu zopet pogledali, mi bi je ne poznali več; zakaj toliko lepša, toliko svitlejša je po tem vrednem obhajilu postala, da skoraj več poznati ni, pomnožila se je gnada božja, in zgodilo se je to na duši. Vsako vredno obhajilo stori, da stopi duša eno stopnjo bližej nebes, da Bogu bolj podobna in dopadljiva postane, da si en žlahen kamen več v svetlo krono nebeškega veselja vplete. Toliko vredno je tedaj vsako novo sv. obhajilo! —

4. Sv. obhajilo pa tudi dušo posebno razsvetljuje in serce za vse dobro vnema. Kako bi pa tudi zamoglo tamkej temno biti, kamor tisti prebivat pride, ki je luč tega sveta, ki vsakega človeka razsvetli, ki se tej luči približa! Tukaj preljubi! pri sv. obhajilu bo duša prečudno razsvetljena, posebno v tem, kar zadeva večno zveličanje. Tukaj spozna, kaj je pravo dobro, kaj je pravo hudo; spozna, kar Bogu dopade, kar nam pomaga k zveličanju. Tukaj spozna, koliko je človeška duša vredna, kako sladko je,

Gospodu se darovati in njemu samemu služiti. Tukaj spozna, kako prazno, kako nečimerno je vsako posvetno veselje, kako nečimerno, minljivo je vse, karkoli nam svet podaja; kako resnične so tiste besede pobožnega Tomaža Kempčana, ki pravi: „Vse je nečimerno, razun Boga ljubiti in njemu samemu služiti.“ Mi beremo prečudno lepe spise od sv. Terezije, od sv. Katarine Sienske, od sv. Tomaža Akvinskega, in se čudimo, kako lepo, učeno in sveto so pisali. Pa kje so oni toliko učenost in svetost dosegli? Nikjer drugod ne, kakor po pogostem, vrednem sv. obhajilu so bili od Jezusa na svoji duši tako prečudno razsvetljeni, da se vidi, da le sam božji Duh iz njih tako sladko in milo govori!

Ali se pa čuditi, da so dandanašni nekteri kristjani tako nevedni v božjih resnicah, tako slepi za zveličanje svoje duše, tako slepi za nebesa in večnost, ker tako po redkem k pravi luči, k Jezusu v rešnem Telesu dohajajo! Pa tudi človeško serce vsako sv. obhajilo za vse dobro prečudno vnema. Kader Jezusa, Gospoda nebes in zemlje sprejme, o kako lahko se loči od vseh stvari, kako lahko se vsaki posvetni ljubezni odpove, ker ji sam Jezus, ženin nebeški, tako sladko ljubezen obeta! Le Jezusu takrat serce dopasti želi. Duša ne želi takrat na tem svetu že v samem veselju plavati, ampak v terpljenju in britkostih Jezusu podobna biti si želi. Taka duša veselo s sv. Pavlom govori: „Daleč naj bo od mene, da bi se v čem drugem hvalil, kakor v križu našega Gospoda Jezusa Kristusa, po katerem sem jaz temu svetu križan, in svet pa meni.“ Taka duša veselo svoj križ objame in hodi za Jezusom. Taka duša je vsa goreča, živeti pobožno, spokorjeno in pravično; čisto se Jezusu izroči in daruje! Kako lepo od tega sv. Ciprian govori, on pravi: „Kdor od tega kruha jé, nosi Kristusa v svojih persih, v svojih mislih, in vsak čas so njegove besede in djanja svojemu božjemu prebivavcu v čast darovane; k njegovi slavi se povzdiguje, brez nehanja hvali ga.“

5. Pa tudi posebno moč zadobimo v sv. obhajilu: težave svojega stanu poterpežljivo nositi, in vse križe voljno sprejeti, ki nam jih pošlje neskončno modri, dobrotljivi Bog. „Pridite k meni vsi, ki terpite in ste

obloženi, in jaz vas bom pokrepčal“, tako milo nas Jezus k sebi kliče. Kaj mislite, da On zastoj tako govori? da On svoje obljube tudi dopolnil ne bo? O ja verjemite mi, preljubi moji! Kdor Jezusa pri sv. obhajilu vredno prejme; tudi zadosti pokrepčan zopet na svoje delo gre; zadosti pokrepčan zopet tiste križe na ramo zadene, ki jih njegov stan seboj prinese, ti križi so mu zanaprej lehkí, vsako breme sladko; zakaj človek nekoga ima, ki mu njegove križe nositi pomaga, Jezusa v svojem sercu ima, ki ga na potu terpljenja podpira, ki mu grenkosti tega življenja mnogokrat na tem svetu v prečudne dušne sladkosti spreminja! O keršanska mati! keršanski Oče! ki tožujeta čez težave svojega stanu, čez težko dolžnost svoje otroke prav rediti; čez mnoge britkosti, ki vaju zadevajo! Oh poslušajta vendar Jezusa, ki vaju tako milo k sebi kliče, rekoč: „Pridite k meni vsi, ki terpite in ste obloženi in jaz vas pokrepčal bom.“ Oh da bi se vidva tukaj pri Jezusu, pri njegovi sveti mizi večkrat znašla, kako prečudno pokrepčanje in tolažbo bi vselej zadobila, svoje težke dolžnosti zanaprej bolj lahko dopolnovati, svoje križe bolj lahko, bolj poterpežljivo nositi, dokler vama jih bo ljubi Bog enkrat zopet odložil. Kdo prešteje tiste križe, ki nas na tem svetu na vse viže težijo in tlačijo; kdo prešteje tiste britkosti, ki jih na tem svetu vsak okusiti mora; kdo prešteje tiste solze, ki jih tukaj revni Adamovi sinovi in hčere pretakajo? In glejte! koliko polehčanja, koliko tolažbe bi v vseh naših težavah našli, ko bi Jezusovo rešno Telo bolj pogosto in vredno zavživali! Ja pretakali bi tudi tamkaj pri božji mizi obilne solze; pa ne iz žalosti in britkosti, ampak solze serčnega veselja, zavolj prečudnih sladkosti, s katerimi mili Jezus našo dušo napaja!

6. Pa tudi zastava nam je vsako vredno obhajilo, da bojo naše trupla, ki Jezusa zauživajo, enkrat spremenjene častitljivo vstale sodni dan. Jezus jih bo obudil k večnemu življenju; svojemu častitljivemu Telesu jih bo enake storil, kakor sv. pismo govori, in v srečno deželo neumerjocnosti in večnega veselja jih peljal. To nam pričuje tudi sv. Ciril, ki pravi: „Ker se Kristus s svojim lastnim mesom v naših truplih znajde, bomo tudi enkrat od smerti ustali.“

Sklep.

Glejte, preljubi kristjani! toliko gnad in dobrot nam izvira iz vsakega vrednega obhajila! Z Jezusom se tako na tanko sklenimo, gnada božja, brez ktere ne moremo zveličani biti, se v nas ohrani, se v nas pomnoži, duša se z večjo lepoto obdaja, toliko razsvetljenja tamkaj naša duša, toliko svete gorečnosti, svete ljubezni naše serce prejme, toliko pomoči zadobi, pobožno živeti, dobro delati, vse križe voljno nositi iz ljubezni do Jezusa; in tudi zagotavljeni smo, da bodo tudi naše trupla, ki jih zdaj imamo, enkrat čudno lepe, svetle, spremenjene ustale in se z Jezusom tje gor podale, kjer smerti, joka in terpljenja več ne bo! — Glejte! tolike gnade nam iz presvetega rešnega Telesa tečejo! — Oh približujte se tedaj z velikim veseljem s serčnim poželenjem k tej sveti mizi pogostokrat, tako nahranujte in pripravljajte svoje duše za večno življenje! Amen.

Pridiga za 11. nedeljo po binkoštih.

(Od presv. rešnega Telesa; gov. gosp. †)

„Kdor koli bo tedaj ne vredno jedel ta kruh, ali pil kelh Gospodov, bo kriv Telesa in Kervi Gospodove.“ I. Kor. 11.

V v o d.

Ljubi kristjani! Vam se morebiti že čudno zdi, da vam tako dolgo samo od sv. obhajila govorim. Pa ne čudite se, nauki od sv. obhajila so tako imenitni, da nobena reč tako. Na sv. obhajilu je vse ležeče, ako ga vredno prejimate, se bote enkrat zveličali, ako ga pa ne vredno prejimate, se bote gotovo pogubili. Glejte! kako dobro, kako potrebno je tedaj vam, da od tega nar. svetejšega zakramenta, od tega svetega obhajila bolj na tenčno in obširno podučenje slišite. Danes teden sem vam pokazal tiste velike gnade in dobrote, ki jih iz vsakega sv. obhajila zadobimo, ako ga vredno prejmemo,

ako s čisto vestjo in s pobožnim sercom k tej sveti večerji pristopimo. Ali kaj pa tisti prejmejo, ki še nimajo čiste vesti, ki se niso še čisto svojih velikih grehov spovedali, ali če se jih spovedali so, pa vendar tistih iz celega serca ne obžalujejo in zapustiti nočejo, ki tudi po spovedi v ravno tisti grešni zavezi, v tisti grešni navadi ostanejo, kakor poprej; prašam vas, kaj pa tedaj tisti prejmejo tamkej pri sv. obhajilu, ki v smertnem grehu se znajdejo, pa vendar tje k božji mizi pristopijo? Oh strah in groza me prepada, ko vam to povedati moram. Tisti, ki še kak smerten greh na svoji vesti imajo, za ktereга dobro vejo; ali kateri še v gnadi božji niso, tisti tudi prejmejo Jezusa, pa ne k zveličanju, ampak k svojemu pogubljenju! Po nevrednem zaužijejo presv. rešno Telo, kar jih bo le v pekel obsodilo. In koliko je takih nesrečnih kristjanov, ki Jezusa tolikokrat le po nevrednem zauživajo! Bog nas vse te velike, velike nesreče obvari! Vas, moji preljubi! take nesreče obvarovati, vam hočem danas govoriti od nevrednega sv. obhajila, in pokazal vam bom:

1. Kaka strašna hudobija je, sveto obhajilo nevredno prejeti, in

2. Kako velike so kazni, s kterimi pravični Bog take božje roparje tepe.

Oj ljubi Jezus! daj nam sveti strah pred nevrednim obhajilom! O Marija! prosi za nas, da se nam ta nesreča nikdar zgodila ne bo! vi pa zvesto poslušajte!

Razlaga.

I. Strašna hudobija je, nevredno prejeti sv. obhajilo. Neizrečena nečast se na tako vižo Jezusu godi. Ja, kakor je Bog neskončno svet, neskončno pravičen, neskončno ljubezniv, tako je pa tudi neskončno velik greh, tega nar svetejšega Boga, Jezusa Kristusa v gerdo, z grehom omadeževano serce prejeti. Zapopadek vse hudobije je nevredno obhajilo. To bomo prav spoznali, ako pomislimo: a) kdo je tisti, ki ga pri sv. obhajilu prejmemo; b) kako ga prejmemo, in c) kako strašno od nevrednega obhajila sv. apostel Pavl govori. —

1. Gotova resnica je: bolj imeniten ko je človek, ki ga, kakor si bodi, razžalimo, večje je tudi razžalenje, večja je nečast, ki se mu je zgodila. Koga pa takrat razžalimo, komu se pa takrat nečast zgodi, kader se s gerdim, umazanim sercom božji mizi bližamo? Kdo je pa tisti, ki ga tamkej pri sv. obhajilu v naše pregrešno serce sprejmemo? Ta je nar. sveltejši, sam božji Sin, Jezus Kristus, kralj večne slave, vse-mogočni večni Bog! To je tisti Jezus, ki so mu že ob njegovem rojstvu angelci čast in hvalo prepevali. To je tisti Jezus, pred katerim so apostelni na svoje obličje padali, kader se je na gori Tabor vpricho njih prečudno spremenil. To je tisti Jezus, kterega se še njegovi nar. veči sovražniki niso upali doteknuti, dokler jim On pripustil ni. To je tisti Jezus, tisto sveto jagne, kteremu angelci in svetniki v nebesih brez nehajanja prepevajo: „Hvala in slava, in modrost in zahvala, in čast in krepost in moč našemu Bogu od vekomaj do vekomaj“ Skr. raz. 7, 12., kakor nam sv. apostel Janez pripoveduje. Zdaj pa sami sodite: kakšna mora hudobija in kako velika prederznost biti, ako se človek prederzne, tega velikega Gosпода, kralja nebes in zemlje, v tako gerdo prebivaljše, v svoje z grehom omadežano serce sprejeti! Kolika nečast se Jezusu po takem nevrednem obhajilu zgodi! Ali hočem vam priliko povedati in resnico še bolj razjasniti. Postavim, tvoj cesar ti obljubi in pusti povedati, da bo ta in ta dan v tvojo hišo te obiskat prišel. Vsi tvoji prijatli ti srečo vošijo zavolj tolike časti, da se bo ponižal tvoj svitli cesar v tvojo revno hišo priti; gotovo ti bo velike dare seboj prinesel. Tisti dan se približa, cesar se z veseljem na pot poda, že je blizo tvoje hiše, ti pa nekoliko razbojnikov, nar. hujših tolovajev pokličeš, in jih v svoji hiši skriješ. Zdaj cesar poln ljubeznivosti v tvojo hišo stopi, ti ga pa nič ne počastiš, se mu nič ne prikloniš, z merzlim sercom ga sprejmeš. V nar. geršo, v nar. bolj umazano sobo ga pelješ, kjer je vse gerdo, nesnažno, polno merčesov in smradú; ja v ravno tisto temno sobo ga pelješ, kjer so tisti tolovaji skriti; zdaj pa hitro vrata zapreš in ga zakleneš k tistim hudobnežem, ki bojo zdaj Bog ve kako gerdo in neusmiljeno s tvojim dobrim cesarjem ravnali. Kaj pore-

čete, ljubi moji! od takega hudobnega človeka? Ali ne bote rekli: Oh ti nesrečni človek, ki kaj takega storiti zamoreš! Nisi človek, peklenški satan si! nisi vreden, da solnce po tebi sije! Bog te naj tepe za tvoje strašno hudodelstvo. Ali stojte, ljubi moji! še brez vse primere večjo hudobijo tisti stori, ki sveto obhajilo nevredno prejme, ki Jezusa, nebeškega kralja, v gerdo, zamazano hišo svojega serca sprejeme. Tudi tak človek Jezusa, nebeškega Gospoda, zapre k nar hujšim tolovajem, k peklenkim duhovom, ki v njegovem sercu gospodarijo in tamkej svoj sedež imajo! Oh kako grozno velika nečast se na tako vižo Jezusu godi! Kako strašna hudobija je tedaj, Jezusa po nevrednem v gerdo, omadežano serce sprejeti! Ja, ko bi se človek tako deleč spozabil, da bi prišel sem v božjo hišo; pa namesto Boga moliti, bi stopil tje in bi začel svečnike iz altarja na tla metati, angelcom in svetnikom roke in noge lomiti, in po cerkvi jih trositi: potem bi stopil k altarju nazaj, bi tabernakelj odperl, bi svete hostije, Jezusovo rešno Telo zagrabil, na tla vergel in z gerdimi nogami poteptal! Oj strašna hudobija! samo misliti, kaj takega me strah in groza prepade! Ali še večji greh tisti stori, še večja nečast se Jezusu takrat godi, kader človek s smertnim grehom na duši sv. obhajilo prejme! Kdo tedaj ne spozna, kolika strašna reč je nevredno obhajilo! Nič drugega ne morem reči, kakor to: O moj usmiljeni Jezus! ne pripusti, da bi te jaz na tako strašno vižo kdaj razžalil! —

Ali da bote strašno hudobijo nevrednega obhajila še bolj spoznali, hočemo še pomisliti:

2. kako se tako nevredno obhajilo prejme? Prejme se po navadi z gerdo hinavšino, z nevero ali prečudno prederznostjo, z napuhom in slepim opravičanjem samega sebe. Kdor nevredno sveto obhajilo prejme, se od zunaj zdi dober kristjan, od znotraj je pa hudoben, ker se z grehom podstopi Jezusovo rešno Telo zaužiti. Zdi se od zunaj angelj, od znotraj pa je hudič, ker je tudi hudemu vdano njegovo serce. Zdi se prijatelj Jezusov, pa je njegov nar večji sovražnik. To je tedaj tista gerda hinavšina, ktero je sam Jezus že nad farizeji tako strašno preklel. Tudi takim hinavcom, ki po nevrednem k božji mizi hodijo, tiste strašne besede Jezusove

veljajo, ker pravi: „Gorje vam, vi hinavci! ki ste pobelenim grobom podobni, ki se od zunaj ljudem lepi zdite, od znotraj ste pa polni mertvaških kosti in gnjilobe.“ Kdor po nevrednem k božji mizi stopi, nima po navadi prave, žive vere v Jezusa. — Ko bi človek prav terdno veroval, da je tamkaj pri obhajilu pravi, živi Bog, Jezus Kristus pričujoč, kako bi bilo mogoče, z gerdim umazanim sercom se mu približati? Ali če tudi človek pravo vero ima v Jezusa, pa se vendar podstopi z enim samim velikim grehom sv. obhajilo prejeti, kolika strašna prederznost je to, vredna kervavih solz! Kdor po nevrednem k božji mizi stopi, večjidel ima prevzetno serce, ki noče spovednika, Kristusovega namestnika ubogati, kader mu tisti iz pravičnih uzrokov prepove, k svetemu obhajilu iti. Tak človek se ljudi bolj boji, kakor Boga; iz grešne sramožljivosti stopi tje z drugimi kristjani k božji mizi in groza je izgovoriti, če ravno ni od svojih grehov odvezan, Jezusa vendar v svojo hudobno serce prejeme k svojemu pogubljenju! Kdo zamore hudobijo in prederznost takih ljudi popisati! —

3. Premislimo pa tudi, kako strašne besede od nevrednega obhajila sv. apostel Pavl govori. On pravi: „Kdor nevredno od tega kruha jé, in nevredno od tega kelha pije, tisti si sodbo jé in pije, in je kriv nad telesom in kervjo Gospodovo.“ Kaj se to pravi nad Jezusovim telesom, nad njegovo kervjo „kriv“ biti? Kajn je svojega brata Abelna ubil, in je bil kriv nad njegovo kervjo. Judež je svojega Gospoda in Učenika sovražnikom izdal, in je sam rekel, da je nedolžno kri izdal, on je bil kriv nad kervjo Jezusovo. Judje so pred Pilatom na ves glas upili: naj Jezusa k smerti obsodi, naj ga križa, naj ga umori; oni so bili tedaj Jezusove kervi krivi. Zdaj pa zastopite, kaj se pravi kriv biti nad Kristusovim telesom in nad njegovo kervjo. To se reče: ravno toliko hudobijo doprinesti, kakor Judež Iskariot, ki je nedolžnega Jezusa sovražnikom v roke spravil, se reče: ravno tisti greh storiti, ki so ga neusmiljeni Judje storili, kader so hotli Jezusa umoriti, in so upili: „Križaj ga, križaj ga!“ „Njegova kri naj pride čez nas in naše otroke!“ Kdor tedaj sv. obhajilo nevredno prejme, je smerti Jezusove kriv, Jezusa tako rekoč na novo križa, njega mori; strašni božji rop doprinese! O strašna

hudobija, ktera se zadosti popisati ne da! — Ali premislimo še:

II. Velike kazni, s kterimi pravični Bog nevredno obhajilo tepe. Že na tem svetu Bog tako hudobijo mnogokrat ostro kaznuje. Sv. apostel Pavl že piše na Korinčane: „Zategadelj je toliko slabih, toliko bolnikov med vami in toliko jih je prezgodaj pomerlo.“ I. Kor 11, 30. Telesne slabosti, bolezni, prezgodna smert so tedaj mnogokrat kazni nevrednega obhajila. Sv. Ciprijan pripoveduje, da je s svojimi očmi veliko hudobnih kristjanov vidil, ki so zavolj nevrednega obhajila naglo smert storili. Sv. Krizostom pravi, da skoro vsa nesreča samo iz nevrednega obhajila izvira; tovarši se prepirajo, posvetno blago se zgubi, polje je nerodovitno, dragota in lakota, pomor in kuga naustane, celi narodi zginajo, nevera, razkol cerkve, vojska in tavžent drugih rev se širi. To so večjidel telesne kazni; ali še večje so tiste, s kterimi Bog dušo obiskuje, ki je sv. obhajilo po nevrednem zaužila. In te kazni so:

1. Duša po duhovno umerje. Kdor telo Gospodovo nevredno je, in njegovo kri nevredno pije, si sam sebi je in pije sodbo.“ Tako sv. apostel Pavl govori. To se reče: kdor sv. obhajilo nevredno zaužije, tisti je že obsojen za pekel; tistega duša je mervta za nebeško kraljestvo; ona je že zapadla večnemu pogubljenju. Strašne besede so to; in vendar resnične. Zakaj sv. pismo nam pričuje, da nevredno obhajilo človeku k pogubljenju služi. Jaz ne rečem, da bi ta velik greh nevrednega obhajila ne mogel več odpuščen biti, da bi taki grešniki že morali obupati nad božjo milostjo, tega Bog ne daj! Vsak greh, naj bi še tako velik bil, nam Bog odpusti, ako ga le iz serca objokamo in se v resnični pokori k Bogu nazaj obrnemo. O da bi se tudi taki grešniki na pot prave pokore podali! Pa ravno to je:

2. Posebna kazen, da takim nesrečnim ljudem, ki božjim gnamdam svoje serca zápirajo, Bog sčasoma svojo gnado čisto odtegne. Kakor hitro po nevrednem sv. obhajilo prejmejo, njih vest mnogokrat terdo zaspi, čednost in kako dobro delo jih več ne veseli, nobeni skušnjavi se več ubraniti ne morejo; ja vsa moč na duši jih je zapustila. Poprej jih je še yčasi zno-

trajni glas opominjal, rekoč: Stoj, tega ne stori! velik greh je to! Zdaj pa jim nobena reč ne brani več, hudobije doprinašati, ki jih je samo v misel vzeti greh! Božji duh jih je čisto zapustil.

3. In iz tega pride po navadi, da serce oterpne. Njih serce vsemu dobremu odmerje. Na božje nauke tedaj ne porajtajo več. Božja služba takega človeka nič ne veseli. Nobene pobožnosti serce več ne čuti. Nobena pridiga se ga ne prime več, on je merzel in oterpnjen; na duši mertev; hudo ga ne straši, dobro ga ne veseli; njegova vest je toraj zaspala in težko se več zdramila bo. To je oterpnost serca, pred katero nas Bog vari! Takrat človek gre z velikimi stopinjami zmirom dalej po tisti cesti, ki v večno pogubljenje pelja. In

4. kaj drugega iz tega pride, kakor nesrečna smert, koder je grešniku enkrat ura dotekla? „Kakšno je življenje, takšna je smert“, že pregovor pravi. Tak človek je v grešnih navadah živel, v grešnih zavezah ostal, v grehu se postaral, gnade božje zmirom zametoval, spovedi brez prave grevenge, brez vsega poboljšanja opravljal, sv. obhajilo po nevrednem prejemal, božje rope doprinašal, dokler še na smertno uro zadni božji rop stori, sv. zakramente prisiljen, brez prave grevenge, brez žive vere, brez trdnega zaupanja v božjo milost, brez serčne ljubezni do Boga, brez popolnega podanja v božjo voljo prejme in nesrečno umerje, dušo pogubi! —

Sklep.

To so kazni nevrednega obhajila. Ali pa nimam nobene tolažbe več za vas, ki ste enkrat ali večkrat že tako nesrečni bili, da ste sv. obhajilo nevredno prejeli? O ja! eno tolažbe polno besedo vam še povem, en dober svet vam še podam! Hitro obžalujte iz celega serca svoje hudobije, s katerimi ste Boga tolikrat žalili! potem pa premišlujte celo svoje življenje; pojdite in spovejte se od celega življenja čisto in zgrevano; storite dolgo ali generalno spoved; zakaj vam je tako potrebna, kakor bolniku zdravilo, ako še ozdravljen biti želi. Zdi-hujte pa k Bogu za duha prave pokore; kličite k Mariji materi

milosti se priporočujte; in Ona, ki je pribežaljša grešnikov, vam bo od Jezusa gnado pokore in spreobrnjenja sprosila. In tako bote svoje duše oteli večnega pogubljenja! Pa ne odlagajte več, hitro, hitro k Bogu se nazaj podati, da vam čas milosti božje poprej ne steče! Vi drugi pa prosite Boga za gnado, da bi se vam ta nesreča nikdar ne zgodila, sveto obhajilo nevredno prejeti; in prizadevajte si, vselej s čisto dušo, s pobožnim sercom k božji mizi pristopiti, da vam bo ta presveti nebeški kruh k vašemu zveličanju služil! Amen.

Pridiga za praznik vnebovzetja prečiste Marije device.

(Marija je naša gospa, ljubezniva mati in srednica. Govoril Bl. H.)

„Kralj me je upeljal v svoje stanovališča.“ Salom. pes. 1, 3.

V v o d.

Obhajamo danes, dragi moji, častiti in veseli spomin, da je bila devica brez vsega madeža v nebeške prebivališča vzeta. Spomin, da se tudi njeno sv. telo ni v prah zemlje premenilo, iz katerega je truplo vzeto, kakor je bil Bog pervim staršem po storjenem grehu zažugal. On, ki bo enkrat po Jezusu Kristusu naše nečimurno telo spremenil, in častiti svetlobi svojega telesa enako storil (Filp. 3, 21.), je sv. mater svojega ljubega Sina z dušo in s telesom k sebi v nebesa vzel, in za kraljico vsem svetnikom postavil. Poglejte čudež, kristjani! „Prah si bil, in v prah se boš posul“ — reče, Stvarnik pervima človekoma, ko sta bila prederzno njegovo zapoved prelomila. Kako je to, da ta osodba, ki se nad vsem človeškim rodöm brez izjemka strašno spolnuje, gledé na Marijo ni obveljala? Zato ni obveljala, odgovorim po besedah sv. Janeza Damaščana, ker nam je bil po Mariji, prečisti materi našega Odrešenika, sveti raj zopet odpert, v katerem nam drevo večnega življenja cveti. Tega le misliti ni, da bi se bila Ona, po kateri je bil naš dolg izbrisan, ki je bila vsa lepa od začetka in neoskrunjena od posvetnih počutkov, oživljena pa z ognjem nebeških misel in

želj, podobna živim nebesom vsred te doline solz, da bi Ona, pravim, se bila mogla v prah zemlje poverniti, kar le tiste zadene, ki so grešili. Čudno je vsegamogočni Bog sklenil in storil, da je bila Marija brez izvirnega greha spočeta, in vse svoje življenje neoskrunjena od vsaktere pregrehe. In to je uzrok, da je Bog prečisto mater svojega Sina s telesom vred, ki ga je v svojem življenju imela, častito v nebesa vzela. Res je scer, da je tudi Marija, kakor vsi ostali otroci Adamovi, ki jih izvirni greh oskrunja, smert okusila. Pa kaj? Ali se ni tudi njeni Sin, ki je začetek vsega življenja, tej obsodbi božji podvergel? In potem, kakošna je bila smert Marijina? Če že smert vsakterega pravičnega, bi rekel, ni drugega, kakor prijazno juterno spihljanje, po katerem mu rajskolepo jutro pred očmi zasvita, koliko prijaznejša in srečnejša je še morala smert prečiste device biti, katero je angel Gabriel že na zemlji „gnade polno“ slavil, in je Tistega rodila, ki je smerti želo in peklju oblast odvezel! Od Marijine častite smerti nam sv. Gregor Turski takole pripoveduje: „Ko sv. devica Marija je bila konec svojih dni doživela, in je prišla za njo ura odrešenja iz te doline solz, v kateri je toliko križev in terpljenja prestala, so se po vseh krajih sveta razkropljeni apostoli zopet v njeni hiši sošli. Vidši, da se njena smert bliža, so neprestano nad njo budili, združeni v molitvi in pobožnosti. In glej! zdaj pride njeni Sin Jezus; vzame dušo od telesa, jo da nadangelu Mihaelu, in zopet izmed njih zgine. Ko dan zazori, vzamejo apostoli njeno deviško truplo, ga položijo v grob, in dočakujejo prihod Gospodov. Zdajci Jezus v drugič med njimi stoji, sprejeme Marijno truplo v svitel oblak in ga pusti v sveti raj prinesiti, kjer je bilo z dušo združeno. Tamkaj se zdaj med izvoljenimi veseli in uživa nepremeljivih darov nebeškega kraljestva.“ Glejte, pobožne duše! tako je umerla Ona, katero je Bog zavoljo njene deviške čistosti, ponižnosti in svetosti med vsemi ženami za mater svojega Sina izvolil in nad vse stvari povzdignil; Ona, ki je spoznala, da je le samo eno potrebno, in si je to eno — nar boljši del — izvolila.

Praznik „velike Gospé“ se danes imenuje zavoljo mnogih in velikih gnad, ki jih je Marija, v nebo vzeta, vernim ljudem

sprosila. Resnično, imenitnejše žene, zlahtnejše in častitejše gospé ne najdeš, ne pod soncem, ne nad zvezdami, kakor je preljubezniva devica Marija. Kajti Ona je:

1. kraljica vseh kraljic;
2. mater milosti, in
3. naša usmiljena poročnica pri Bogu.

To vam hočem sedaj v čast Mariji natanjčnije razkazati. Da bo lepa beseda tudi lep prostor v naših srcih našla, naj nam ti presveta gospa razsvetljenje in pomoč od Boga sprosiš! Vi pa pripravite svoje serca!

Razlaga.

1. V stari zavezi je bila navada, da je sporočnik, kolikrat je oznamil, da je sovražnik zmagan, kralja z besedami pozdravil: „Bodi češčen kralj!“ Te besede tedaj pomenijo veselo vošilo zavoljo sreče, ktera je koga došla, ali zavoljo zmage, ki jo je kdo dosegel. Kako primerno je toraj, kristjani, če tudi še danes po lepi navadi in zgledu sv. katoliške cerkve veselo svoj glas vzdignemo, in Marijo v nebo vzeto pozdravimo: Češčena si kraljica! Ta čast presv. devici po vsi pravici gre. Kajti znano nam je, da je kralja Davidovega rodu, in sv. pismo nam 14 kraljevih rodbin spričuje, ki so bili njeni preddedi. Kraljico jo imenujemo, ker je deviška mati kralja vseh kraljev, našega Gospoda Jezusa Kristusa; kraljica je, ker jo je danes njeni Sini v nebeškem kraljestvu zravno sebe za kraljico na tron posadil. Ko je bila nekdam pred kralja Salomona njegova mati stopila, se je Sin precej s svojega prestola vzdignil, ji šel naproti, in svoji materi rekel zraven sebe na tron sest. (III. kralj 11, 19.) Ravno to je storil tudi vsemogočni Sin Marijin, ko je svojo ljubeznivo mater k sebi v nebesa vzel. In zdaj ona tam kraljuje nad vse kraljice zlahtna in častiljiva, ki stoji na desnici tvoji, o Bog, oblečena v zlato, in vsa z razno krasoto obdana. (Ps. 44, 11.) Bodi tedaj češčena, kraljica! zavoljo neizrek-ljive časti in sreče, ki je tebe došla, pa tudi zavoljo čistite zmage, ktero si dosegla.

Marija, devica vsa nedolžna in sveta, pa vendar mater sedmere žalosti, nam je živ zgled, ljubi moji, da nebeško kra-

ljestvo sile terpi, in si ga samo po sili pridobimo. Brez vojske ni zmage, in brez zmage ni nebeške krone. Tukaj na zemlji je bilo življenje Marijino zelo revno, ter polno križev in terpljenja; pogledjmo pa, kako je ona, ki je do konca stanovitna ostala, svojo zmago v nebesih obhajala.

Z ganljivimi besedami popisuje sv. Alfons Ligorí, kako slovesno so vpeljali Marijo devico v nebesa, in omeni, koliko veselje je bilo tamkaj med pobožnimi očaki stare zaveze, ki so toliko časa svojo hčer goreče pričakovali, ktere na zemlji niso imeli sreče viditi; koliko se je veselila Marija, najti tam svoje pravične starše ssv. Joahima in Ano, in svojega deviškega ženina sv. Jožefa, kolika je bila radost vseh devic, ki so Marijo kakor svoj zgled in svojo mater pozdravile. Kako vam zamorem popisati — on dalje govori — veselje mučencov, spoznovavcev in vseh svetih, ki so bili po njeni priprošnji rešeni in zveličani? Kaj hočem reči od veselja angelov, kader so svojo kraljico sprejeli, kaj od ljubezni in milosti, s katero je Bog Oče svojo hčer, Bog Sin svojo mater in Bog sv. Duh svojo precisto nevesto sprejel? Resnično, če bi zamogli mi le betvico tega veselja občutiti, le senco te lepote gledati, in zapopasti le malokaj te časti, ki se je Mariji o njenem prihodu v nebesih skazala, radosti in sreče bi se nam serce raztopilo! Če pomislimo, koliko dobrot je Marija od nekđaj ljudem sprosila, da ni skoraj grešnika, ktereга bi ne bila ona po pravi pokori zopet k svojemu Sinu nazaj pripeljala, — da ni device, kteri bi ne bila ona po svoji priprošnji nedolžnost ohranila, — ni žalostnega pod nebom, kteremu bi ne bila ona tolažbe od Boga pridobila, če to pomislimo, si zamoremo po tem nekako misliti, koliko čast in hvalo da so vse te rešene duše Mariji skazale, in koliko veselje je med izvoljenimi bilo, ko je njih kraljica med nje stopila. „Kdo je ta, se je o njenem prihodu po nebeških prebivališčih glasilo, „kdo je ta, ki ustaja kot zarja juterna, lepa kot luna, svitla kot sonce, čudna kot orožena truma vojaška?“ (Salom. ps. 6, 9.) „Naša kraljica je“, odmeva glas po visokih nebesih, „veselje Izraelsko, čast in kině ljudstva!“ (Judit 15, 10.) — Kakor pokorno in zvesto ljudstvo svojega novoizvoljenega kralja prijazno pozdravlja, in mu svoje serčne vošila daruje, tako naj pozdra-

vimo tudi mi danes izvoljeno mater našega zveličarja, rekoč: „Bodi češčena Ti naša kraljica!“ pa ne zabimo zraven postaviti: „Mater milosti, bodi češčena!“

2. Primerno imenujemo Marijo mater milosti, kar je ona v resnici. In scer zategadelj: a) ker je rodila Sina živega Boga, po katerem je nam odrešenje in zveličanje prišlo, in kateri je začetek vse milosti in ljubezni; b) ker nam Bog po njeni priprošnji milost skazuje, kakor sv. Avgustin govori: „Mi reveži zadobimo usmiljenje, mi nehvaležniki gnado, mi grešniki odpušcanje po Mariji, materi božji“, in c) jo imenujemo mater milosti, ker vemo, da je njeno materno serce nar zlahtnejše, nar dobrotljivše in nar ljubeznivše, ki neizrekljive ljubezni do nas kipi. Ker smo vsi njeni sinovi in njene hčere, kako bi nam Marija ne bila milostna? „Ali je mogoče, da bi mati svojega otroka pozabila, da bi se ne usmilila sadu svojega telesa?“ (Iz. 49, 15.) O le same se spomnite, vi matere, koliko si dobra mati prizadeva, svojemu otroku pomagati! Ona ne pozna na svetu ljubšega in drajšega memo svojega deteta. Dni in noči se vkvarja in skerbi za njegovo srečo; izda za njega zadni vinar, in si od lastnih ust z veseljem priterga, da mu ima potrebnega živeža dati. In če njenega ljubljenca ktera bolezen zadene, pridni materi ni pretežko, dolge pote prehoditi in cele noči prebuditi, svojemu otroku pomoči poiskati, njemu streči in bolečine polajšati. Ja tudi življenje da dobra mati za svojega otroka! Marija pa ima resnično materno ljubezen do nas, svojih otrok, in scer toliko ljubezen, kakoršne vse pozemeljske matere skupej še sence nimajo. Kaj mislite tedaj, kako še le ona za nas skerbi? Kolikor večje terpljenje in britkosti memo vseh drugih mater je bila Marija na zemlji okusila, toliko večje usmiljenje ona z nami revnimi grešniki ima. In kaj še? O sreča in tolažba nevsahnjena za nas! Nebeška mati Marija nam tudi vselej pomagati more. Naj bi ktera mati na zemlji imela še toliko ljubezen do svojega deteta, naj bi se jej še toliko smilil, mu vendar pomagati ni v stanu. Tudi z vsem svojim svarjenjem in strahovanjem, ti mati, pogosto ne zamoreš svojo hčer zapeljivcov, ali svojega sina razujzdanosti obvarovati, ne z vsemi svojimi gorečimi solzami jima zapravljenjo nedolžnost zopet dati, in jih večnega

pogubljenja ubraniti. Marija, mater milosti, pa nas zamore vseh dušnih in telesnih nevarnost po svoji priprošnji oteti, in tudi večne smerti obvarovati, zakaj ona je

3. naša usmiljena poročnica pri Bogu. S terdnim zaupanjem se smemo k nji obrniti, in s sv. Avguštinom reči: „Spomni se, o usmiljena devica Marija, da se tega še ni slišalo, da bi kateri človek, ki je k tebi pribežal, bil brez pomoči ostal.“ Resnično, kako bi zamogel nar boljši Sin svoji Materi kaj odreči, ki je bila že od vekomaj od njega izvoljena in ljubljena? In veliko več še. V krilo svoje ljubeznive matere je Sin položil vse svoje obilne gnade, ki jih je nam po svojem terpljenju in svoji smerti zaslužil. Milo nas tedaj kraljica nebes vabi, rekoč: „Pri meni je mnogo zakladov in bogastva, da obogatim vse, ki me ljubijo.“ Takošne mogočne pomočnice v nebesih nam je treba, kristjani! takošne srednice pri Bogu! „zakaj z grehi smo težko obloženi, in dan za dan se Bogu hudo zamerjamo. Če po takem tudi klečé svoje roke povzdiguje, Bog nas ne more milo pogledati, ker so s krivico oskrunjene; če tudi molimo, Bog molitve ne more poslušati, ker pride iz omadežvanih ust in grešnega serca. V ti strašni sili nam naša nebeška poročnica svojo roko poda, stopi z nami pred prestol božji in od svojega Sina takole za nas milosti prosi: „Ljubi moj Sin! priserčno te prosim za svoje otroke. Vem scer, da ne zaslužijo tvoje milosti in ljubezni; vem, da se tvojih gnad tolikokrat nevredne storijo, in da po pravici ostro kazen zaslužijo; pa pomisli, moj Sin, da si jih, ko si na križu umiral, meni za sinove in hčere izročil. Ne morem svojih otrok pozabiti, ne morem jih zapustiti. Zato prosim, odpusti jim zavoljo terpljenja, ki si ga v njih odrešenje prestal in zavoljo ljubezni, ki si jo do grešnikov imel, ko si z nebes šel na zemljo, iskat in zveličat, kar je bilo zgubljenega.“ Kaj mislite, moji dragi, ali taka prošnja mar ne bode uslišana? O nikdar ne; — ampak zadobili bomo, kar Marija tako milo in iskreno od svojega Sina za nas prosi. „Ona je, pravi sveti Janez Damašcan, od Boga za pribežališče odločena vsem, ki so za svoje hudobije večno smert zaslužili; sosebnost pa si prizadeva tistim grešnikom gnado poboljšanja in sprave z Bogom sprostiti, ki jo na pomoč kličejo,

kar nam pričajo neštevilni ljudje, ki so se po njeni priprošnji spreobrnili in večno zveličanje dosegli.“

Ko se je Abdonija (4. sin Davidov) zoper kralja Salomona spuntal, in mu ni po sreči steklo, se je kralja močno bal, ker je vedel, da je za svojo hudobijo smert zaslužil. V ti sili pribeži v svetišče božje veže, se oklene altarja, in ga ne spusti prej, preden mu kralj obljubi, da ga ne bo umoril. Bila je namreč v starodavnih časih postava, po kateri ni smel nihče hudodelcu na življenje seči, ki je v hiši božji zavetja iskal (II. kraljev). Temu puntarskemu sinu smo mi vsi podobni, ki se po grehu zoper kralja nebes in zemlje povzdigujemo; vsi smo se z hudobijami pri Bogu hudo zamerili, ter zaslužimo večno smert in pogubljenje. Ali glejte, kristjani! tudi nam, ktere greh k smerti obsodi, še ostane neko pribežališče, kjer pomoči najdemo. Marija namreč, ona skrinja miru in sprave, in naša milostna srednica pri Bogu, nam usmiljenje božje in njegovo gnado zopet sprosi, če zgrevanega serca k njej pribežimo. Kajti, kakor sv. Bernardin govori, „ima Marija večje poželenje, tebi dobro storiti in gnad zadobiti, kakor si jih ti sam pridobiti želiš!“

S k l e p.

Tako, ljubi bratje in sestre moje! smo danes, mislim, jasno spoznali, kakošna častiljiva kraljica da je Marija, kakošna ljubezniva mati, in poročnica naša pri Bogu. Kakor kraljica ona zasluži vso našo čast in hvalo, kakor ljubezniva mati vso našo pokorščino in ljubezen, kakor naša mogočna srednica pri Bogu pa vse naše zaupanje. Ne delajmo toraj s svojim zaderžanjem in djanjem svoji nebeški kraljici sramote, ne žalimo svoje matere, ne zabimo svoje milostne srednice! Nar vrednejše Marijo častimo, če po njenem izgledu živimo (sv. Avguštín), in le tedaj bo ona naša ljubezniva mati in pomočnica ostala, če mi njeni dobri otroci ostanemo. Ko je nekdan velik grešnik Marijo prosil, rekoč: „Pokaži Marija, da si moja mati!“ mu je blažena devica odgovorila: „Pokaži tudi ti, da si moj sin!“ In ravno to, ljubi moji, storimo tudi mi. Po-

kažimo po svojem življenju, da smo pridni sinovi in hčere Marijini, tedaj bo ona vselej naša gospa, mater milosti in usmiljena poročnica pri Bogu ostala. Amen.

Pridiga za 12. nedeljo po binkoštih.

(Od presv. rešnega Telesa; gov. gosp. †.)

„Verni naj ne mislijo, da je zadosti, v letu samo enkrat Telo Gospodovo prejeti; toliko več naj spoznajo, da se sv. obhajilo večkrat ponoviti mora, in da v tem vodilo sv. Avgustina obvelja, ki pravi: Živi tako, da vsak dan sveto večerjo prejeti smeš.“ Rimski kateh.

V v o d.

Za sv. pismom so pač tiste bukve nar lepše, v katerih je življenje svetnikov popisano. Te bukve so živ katekizem za nas. Te bukve so tisto zerkalo, v katero se večkrat pogledati moramo. Vidili bomo, kako tudi mi naj živimo, da srečno enkrat v nebesa pridemo za tistimi, ki so pred nami na tem svetu pobožno in sveto živeli, in zdaj se pa tamkaj že veselijo pri Jezusu. Berem večkrat te bukve; zakaj lepe so zares. Pa kolikokrat se sramujem sam pred seboj! Vidim, kako so svetniki živeli, ki so bili iz mesa in kervi, kakor jaz, in vidim, kako se moje življenje od njih življenja veliko, veliko loči. Vidim pa tudi, kako drugi, kako sploh v zdajnem času kristjani živijo. In tudi njih življenje se loči od življenja svetnikov kakor noč in dan. V koliko sramoto nas pripravi življenje prvih kristjanov, če se z njimi le nekoliko primerimo! Premišljuje večkrat, od kod vendar to? Kaj je nek tega uzrok, da kristjani čedalje zmirom le slabši živijo, kako nekteri tako daleč pridejo, da so le po imenu še kristjani, ker so v kerstne bukve zapisani, po zadržanju pa so hujsi, kakor judje in neverniki! In vendar imamo ravno tiste nauke Jezusove, tisto evangelje, ki so ga imeli prvi kristjani; imamo ravno tiste zakramente, ki so jih imeli prvi kristjani, in imamo ravno tistega Boga, ki so ga imeli prvi kristjani, ki tudi nam ravno tiste gnade ponuja in nas je tudi ravno za tiste nebesa stvaril. Od kod tedaj pride, da smo v današnjih časih tako slabi, omah-

ljivi in nestanovitni v dobrem, da hudo nas tako rado pre-maga, da v grehe tolikokrat zapademo? Glejte, ljubi moji! to pride od tod, ker si zoper naše slabosti pravega pokrepčanja ne poiščemo, ker zoper sovražnike naših duš, ki nas od vseh strani obdajajo, pravega orožja v roke ne jemljemo! V tej reči moramo pač k prvim kristjanom v šolo iti. Od njih bomo zvedeli, kaj storiti imamo, da bomo tudi mi tako lepo, čisto in spokorno živeli; od njih bomo slišali, kje se tista prečudna moč zadobi, vsemu hudemu, vsakemu napadu, vsaki skušnjavi tako stanovitno zoperstati in jih premagati, kakor so nam oni od tega tako lepe izglede zapustili. In kaj mislite, kje so prvi kristjani tisto pomoč, tiste obilne gnade dobili, tako pobožno, tako sveto živeti? Nikjer drugod ne, kakor pri svetem obhajilu, ki so ga tako pogosto, ja od začetka vsak dan prejemale! Tamkaj so oni tiste čudne gnade zajemali, tisto čudno moč zadobivljali, da so z veseljem prestali vse zaničevanje tega sveta, vse preganjanje nevernikov, da so tolike bolečine, rajši tudi nar. grozovitnišo smert prestali, kakor pa storiti smerten greh, ali zatajiti vero v Jezusa. In če pa pogledam zdaj na kristjane današnjih časov; če pomislimo, kako po redkem pa ljudje danešni k sv. obhajilu hodijo, kako ga nekteri v letu komaj enkrat prejemaajo, se ne čudim več, zakaj da so kristjani dandanešnji tako slabi, tako merzli za dobro, tako močno hudemu podverženi!

Hočemo prav lepo, bogoljubno, prav keršansko živeti; hočemo po pravem potu hoditi proti nebeški domačiji, kakor nekdej prvi kristjani, kakor vsi svetniki, moramo tudi mi bolj pogosto naše duše pokrepčevati; moramo tudi mi zakrament altarja bolj pogosto in vredno prejemati. Vas, ljubi kristjani! k temu spodbuditi, bom govoril danes od večkratnega svetega obhajila. Pokazal vam bom:

1. Kaj nas k temu veže, sv. obhajilo pogosto prejemati;

2. Kako zveličavno in koristno da je pogosto sv. obhajilo; in

3. Kaj si od sv. obhajila še posebno zapomniti moramo.

O ljubi Jezus! Daj meni od tega čudeža tvoje ljubezni prav govoriti in v srcih mojih poslušavcev do sv. obhajila veliko veselje in poželenje obuditi! Pripravite se!

Razlaga.

I. Dolžnost je vsakega dobrega kristjana, večkrat k svetemu obhajilu pristopati. In če me prašate: zakaj smo dolžni sv. rešno Telo zauživljati; vam v imenu svete cerkve odgovorim. Zato moramo večkrat k tej sveti večerji pristopati, ker

a) Sam Jezus želi in hoče imeti, da bi pogosto naše duše z njegovim sv. Telesom nahranovali. „Z serčnim poželenjem sem želel, to večerjo z vami obhajati, preden ter-pim“; tako je on sam govoril, kader je svojim učencem svoje lastno meso za jed, svojo lastno kerv za pijačo podati hotel. In rekel je tudi: „Kolikorkrat bote to storili, storite v moj spomin.“ Je s temi besedami morebiti rekel, da je zadosti v letu enkrat, dvakrat ali trikrat njegovo rešno Telo zauživati? gotovo ne? Iz teh besed: „Kolikorkrat bote storili, storite v moj spomin“ vendar lahko in dobro spoznamo, da Jezus sam želi v podobi kruha večkrat v naše serca priti in naše duše za večno življenje nahranovati. Jezus pozna vse naše slabosti. Zatoraj hoče, da bi se zoper toliko slabosti naše popačene natore večkrat z njegovim sv. Telesom pokrepčevali. Kako pogosto obhajilo Jezusu dopada, tudi iz tega spoznamo, ker je on sam nekterim dušam toliko ljubezen in veselje do sv. obhajila v serce razlil, da se jim je zdelo, da jim živeti mogoče ni, ako bi vsak dan ne zauživale Jezusovega rešnega Telesa.

b) Tudi mati katolijska cerkev, ki toliko skerbi za zve-ličanje svojih otrok, tudi ona želi, da bi verni kristjani pogosto zauživali presv. rešno Telo. Ona tirja od dušnih pastir-jev, verne ovčice večkrat opominjati, da bi pogosto nar svetejši zakrament altarja prejemali in svoje duše z nebeškim kruhom nahranovali. Zatoraj tudi mati katolijska cerkev v rimskem katekizmu takole govori: „Verni naj ne mislijo, da je že za-dosti, v letu samo enkrat Telo Gospodovo prejeti; temveč naj spoznajo, da se sveto obhajilo večkrat ponavljati mora, in da v tem vodilo sv. Avgušтина naj velja, ki pravi: „Živi tako, da

vsak dan sveto večerjo prejeti smeš.“ In v Tridentinskem zboru mati kat. cerkev tako govori: „Sv. cerkveni zbor želi, da bi se pričujoči verni pri vseh mašah ne samo duhovno, ampak tudi telesno obhajevali, to je, prejeli sv. večerjo, da bi sadu te nar. svetейše daritve deležni postali.“ (XXII. seja 6. p.)

c) Kako lepo nas tudi izgledi prvih kristjanov opominjajo in spodbadajo sv. obhajilo bolj pogosto prejemati. Gotova resnica je, da so prvi kristjani vsak dan pri vsaki sv. maši tudi se obhajali. V apostolskem djanju beremo, da so verni vsakdan se zbirali in kruh lomili, to je Jezusovo rešno Telo zauživali. In papež Anaklet, drugi nastopnik sv. Petra, pravi: „Po povzdigovanju naj vsi k obhajilu pristopijo, kateri iz cerkve verženi biti nočejo; zakaj tako so apostelni naročili, in tega se derži sv. rimska cerkev.“ Sv. Dioniz Areopagit pravi, kako je o njegovem času navada bila, on piše: „Kader je mašnik sv. večerjo zaužil, se k ljudstvu oberne, rekoč: Pridite, bratje, k obhajilu, in vsi tisti, ki so bili pri sv. maši pričujoči, tistega deležni postanejo. —

In preteklo je več kakor pet sto let, da so še zmirom nekteri kristjani vsak dan k sv. obhajilu šli. Iz pogostega sv. obhajila so jim pa tudi tako obilne gnade pritekale, tako serčno so Bogu služili, tako sveto in nedolžno so živeli, da se je smelo reči: kolikor je kristjanov, toliko je svetnikov. Iz pogostega sv. obhajila so pa tudi zajemali tisto prečudno moč, rajši vse preterpeti, kakor pa zgubiti Jezusa in njegovo prijaznost. —

d) In vsi cerkveni očetje nam pogosto sv. obhajilo priporočajo in za potrebno spoznajo. Tako sv. Ignaci, mučenec, na Efezarje, piše ter pravi: „Skerbite, da se bote prav pogosto pri sv. večerji in pri božji časti znašli; zakaj ako se večkrat na tem svetem kraju zberete, bojo moči satanove oslabiljene, in njegove pšice, ki v greh vabijo, nič ne bojo opravile.“ — „Vsakdan se obhajati, in Jezusovega Telesa in njegove Kervi se vdeležiti, je hvalevredno in koristno“, sv. Bazili govori. In sv. Gregor je sv. devici Mehtildi tako le pisal: „Kar ti med drugim za orožje zoper vojvoda tega sveta dati znam, je to, da ti Telo Kristusovo večkrat zaužiješ. K tej skrivnosti moramo večkrat pribežati, da si zdravilo pripravimo.“

In tako nam tudi vsi drugi cerkveni očetje večkratno obhajilo priporočajo. —

Zakaj je pa vendar dandanešni malo kristjanov, ki tako pogosto sv. rešno Telo zauživajo? Ah, zato, ker večji del kristjanov nad božjimi rečmi tako malo veselja ima, ker večji del ljudje le za svoje truplo le za posvetno skerbijo, na svojo dušo, in na večnost pa pozabijo; ker tako malo žive vere in prave, serčne ljubezni do Jezusa imajo, da nočejo k njemu priti, akoravno jih tako milo in prijazno k svoji mizi kliče! Zato tako malo kristjanov večkrat med letom k božji mizi pristopi, ker so nekteri tako nespametni, da se še pred drugimi sramujejo, Jezusovo rešno Telo zauživati, kterih se pa bo tudi Jezus enkrat sramoval, kader bo prišel iz oblakov neba, sodit vse ljudi. Tiste pobožne duše pa, ki pogosto Jezusovo rešno Telo vredno zauživajo, Jezusovo voljo in željo izpolnujejo, so nar bližej serca Jezusovega, so nar lepši kinč matere katoljske cerkve in bojo enkrat tudi zvoljenim v nebesih prištete. Blagor tistim, ki nikjer tako sladkega veselja ne najdejo, kakor tamkej pri božji mizi! —

II. Ne da se pa tudi z besedami izreči, kako zveličavno, in koristno da je večkratno, vredno, sveto obhajilo! Kako lepo od tega pobožni Ludevít Granaški piše, on pravi: „Večkrat prejemati sv. obhajilo očisti dušo, jo vname božje ljubezni, in jo Bogu podobno stori. Tako se mali in odpustljivi grehi zbrisejo, veliki pa preženejo, čednosti se množijo, pobožnost se poviša; vse prave bogastva se nam po večkratnem obhajilu obilno delijo. Večkratno obhajilo razsveti pamet, nagne voljo in krepča zoper vse vidne in nevidne sovražnike zveličanja. Ta skrivnost stori človeka krotkega, pri delu poterpeljivega, gorečega v skerbi za zveličanje, modrega pri vseh rečeh, pobožnega v molitvi, in stanovitnega pri vsakem dobrem delu.“ Tako pobožni Ludevít Gr. govori. Drug cerkven učenik pravi: „Gotovo je, da kristjan, ki v se naj svetejšem zakramentu s Kristusom večkrat sklene, nič boljšega, nič imenitnejšega storiti ne more, da božjo gnado in njegovo dopadanje doseže; zakaj s tem svetim opraviлом zna človek nar lepši Bogu v duhu in resnici moliti, in njemu za brezštevilne dobrote se zahva-

liti. Ko bi to prav živo verovali, bi nas vsako malo opravilo, ja vse bogastva in zakladi celega sveta bi nas ne motili, to nebeško jed prejeti, v kateri vsega zasluženja Jezusovega življenja in terpljenja deležni postanemo.“ Obilni sad pogostega sv. obhajila nam tudi Gabriel Biel prav lepo popisuje, on pravi: „Po tem se vdeležimo studenca vseh gnad, časti angelov, čednosti patrijarhov, razsvetljenja prerokov, vrednosti apostelnov, zmage mučencov, svetosti spoznovavcov, čistosti devic, svete žalosti vdov, zasluženja vseh svetnikov; zakaj po sv. obhajilu se vseh teh dobrot in gnad udeležimo.“ Pogosto vredno obhajilo je nar krepkejši pomoček, v sredi zapeljivega sveta v dobrem stanoviten ostati, čednosti se zvesto deržati in vsega velikega greha se skerbno varovati. Kteri Jezusovo rešno Telo večkrat zauživlja, tudi svoje slabosti zmirom bolj spozna, v duhu pokore vse hudo voljno poterpi. Tak človek začne Boga prav iz serca ljubiti in sčasom se vsega hudega odvadi. V sv. obhajilu najde vselej nar lepšo tolažbo v vseh težavah in britkostih tega življenja. Ali kaj bi vam od tega še več govoril. Le pridite in poskusite, kako sladek je Gospod vsem tistim, ki ga iz celega serca ljubijo, ki ga vredno zauživajo! Pridite, in premagajte svojo lenobo, svojo ljubezen do tega sveta, ki vam branite k sv. obhajilu večkrat pristopivljati. Premagajte svojo pregrešno sramožljivost, ki vas od božje mize tako rada odganja! Le pridite, in spoznali bote, kako ljubezniv in prijazen je Jezus vsem tistim, kako obilne gnade vsem tistim deli, ki ga pogosto in vredno zauživajo tamkej pri božji mizi! —

III. Pa še nekaj vam želim povedati, kaj si od sv. obhajila še posebno zapomniti imamo. Morebiti je gnada božja vendar nekteremu izmed vas serce omehčila; morebiti ste sami pri sebi sklenili, da hočete zanaprej bolj pogosto zakrament sv. rešnega Telesa zauživati. In zdaj me pa prašate: kolikokrat bi tedaj dobro bilo, skoz leto k mizi božji pristopati? Na to vam odgovorim s tistimi besedami, ki jih je sveta cerkev v nekem cerkvenem zboru govorila, rekoč: „Verni naj ne hodijo po redkem in nemarno k mizi Gospodovi, kar se brez razžaljenja tistega gnade polnega postavljavca te svete skrivnosti ne more zgoditi, ampak prav pogosto naj pridejo; če ravno ne vsak dan, kakor bi želeti bilo, pa vendar naj

vsako nedeljo ali vsak mesec in ob nar imenitniših praznikih skoz leto, s čistjo vestjo pripravljani, ponižni in pobožni k temu nebeškemu kruhu pridejo.“ — In tudi sv. Franc Zalezian pravi: Za gotovo resnico vam povem, da tisti, ki Bogu pobožno služiti hočejo, sv. obhajila nikdar dalej, kakor od enega mesenca do drugega odložili ne bojo. Posebno naj bo vam fantom in deklinam, ki želite pošteni in nedolžni ostati, priporočeno: vsak mesenc ali vsaj vsake kvatre k sv. obhajilu pristopati in z Jezusovim telesom se pokrepčevati zoper vse tiste mogočne in nevarne sovražnike vaših duš, ki vas od vseh strani in zmirom obdajajo. Boljšega sveta vam dati ne morem. Posebno se tudi o praznikih Marije device okoli mize božje radi zbirajte, da se bote z Jezusom sklenili, tako vam bo tudi Marija, Jezusova mati, posebno mila in prijazna. Oj srečne duše! ki le do Jezusa in Marije preserčno ljubezen imate; in le ž njima združeni živeti hočete! Pa tudi gorje tistim, ki jim za Jezusa in Marijo nič ni mar v tem življenju, tudi na nemem svetu bodo od njih na vekomaj ločeni! —

S k l e p.

Oj le radi svete zakramente prejemajte; to so ja prvi pomočki našega zveličanja. Ko bi pogubljenim pripuščeno bilo, spet priti iz pekla na ta svet nazaj; o kako radi, kako veseli, kako skerbno pripravljani bi posebno zakrament svete pokore in presv. rešnega Telesa prejemali! Glejte, kar pa pogubljeni nikdar več storiti ne morejo, to pa še moremo mi storiti, in storiti znamo tolikokrat! O kako srečni smo tedaj še mi, ki moremo in smemo pristopati k božji mizi in svoje duše nahranovati za večno življenje! Oj ne zamudimo tega prav pogosto storiti, ne zamudimo tega zveličanskega časa, ki še zdaj tako prijazno sije! Ne dajmo se od posvetnih reči tako oslepiti, da bi zraven njih na svoje neumerjočo dušo pozabili! Pogosto nahranujmo našo dušo z Jezusovim Telesom; tako bomo v dobrem zmirom rastli, bomo se greha varovali, bomo Bogu prav zvesto služili po nauku Jezusovem! Bomo pa tudi enkrat prišli k Jezusu, kjer se nam bo dal v nebesih od obličja do obličja gledati in uživati vekomaj! Amen.

Pridiga za 8. nedeljo po binkoštih.

(Od presv. rešn. Telesa; gov. gosp. †)

„Ako me kdo ljubi, bo moje besede spolnoval, in moj Oče ga bo ljubil, in bova k njemu prišla in pri njem prebivala.“ Jan. 4.

V v o d.

Kakor se rumena sončnica zmirom le za soncem obrača, tako se tudi serce pobožnega kristjana le na Jezusa vedno ozira; zakaj on je tudi sonce našega življenja. On je tista svetla luč, ki nam pravi pot proti nebeški domačiji lepo razsvetljuje; on je tisto prijazno sonce, ki naše duše ogreva in napolnuje z žarki svoje milosti. Na Jezusa pobožen kristjan nar rajši misli; od njega se pogovarja rad; od njega kaj slišati, ga nar bolj veseli. Po Jezusu vsako dobro serce hrepeni; njega ljubiti, njemu služiti v življenji in v smerti njega objeti, pa tudi v nebesih ga enkrat gledati in uživati, to si pač vsak dober kristjan iz serca želi. Oj da bi tudi mi toljko ljubezen, toljko veselje, toljko poželenje imeli po Jezusu. Da bi v vaših sercih tako preserčno in sveto ljubezen do Jezusa zbudil, sem vam do zdaj že osem nedelj govoril samo od Jezusa, v zakramentu altarja pričujočega. V tem zakramentu nam Jezus svojo veliko ljubezen do nas nar lepše razodeva. Pa tudi mi znamo Jezusu v tem nar svetejšem zakramentu pričujočemu svojo nasprotno ljubezen nar lepše kazati, ako ga tukaj v njegovi hiši radi in pogosto obiskujemo; ako ga tukaj v ponižnosti molimo, ako v vseh svojih potrebah in stiskah k njemu se obračamo, njemu vse svoje težave in reve tožimo, njemu vse svoje serčne rane odkrivamo; njega z velikim zaupanjem za pomoč in tolažbo prosimo, njega pa tudi radi pogosto z veseljem v svoje serce sprejemamo in pri njegovi sveti mizi naše duše nahranujemo za večno življenje. Na tako vižo njega ljubimo, ker tudi on nas toljko ljubi, da se pri vsakem obhajilu poniža v naše revne serca priti in tamkej prebivati. —

Ker nam pa vendar mogoče ni vsak dan k božji mizi pristopati in zauživati njegovo presveto Telo, vam pa hočem danes pokazati, na kako vižo znate pa vendar vsak dan vsak

čas od Jezusa veliko gnad in milost prejemati. Glejte, to se zna zgoditi po duhovnem obhajilu. Od tega bom danes govoril. — Vsak dober kristjan si pa tudi nič drugega tako preserčno ne želi, kakor Jezusa še na svojo zadno uro za popotnico proti neznani večnosti vredno prejeti in v njegovem naročju se ločiti tega sveta. Zatorej vam tudi od zadne popotnice še nekoliko povedati želim. — Pač imenitni navki so to. Toraj globoko v serce si jih zapišite. Ti pa o Jezus! blagoslovi mene in moje poslušavce, da toljke skrivnosti Tvoje prečudne ljubezni do nas vredno premišljujemo Tebi k časti, nam pa k zveličanju! O Marija! prosi Ti za nas! —

Razlaga.

I. Človek na tem svetu toljko želi bogat in premožen biti. Pa kaj mu pomaga tudi bogastvo celega sveta, ker le tako malo časa terpi; ker ga enkrat vendar zapustiti mora! Alj po drugem bogastvu, po drugih zakladih bi treba bilo serčno poželenje imeti, po tistem dušnem bogastvu, ki ga bomo enkrat tudi v večnost seboj vzeli in s katerim si bomo neminljivo nebeško krono prikupili. Takih zakladov, takega blaga za večnost si skerbno nabira vsak moder kristjan. Kako si pa znamo takega bogastva za večnost spravljati? kako se to zgodi? — To se zna posebno na tri viži zgoditi; a. ako vsako delo in opravilo dobrem namenu posvetimo in Bogu darujemo; b. ako zakrament altarja vredno in pogosto uživamo: zakaj v tem nar svelejšem zakramentu nar večje gnade in zaklade prejmemo za večno življenje; in c. ako se vadimo: Jezusa na duhovno vižo vsak dan prejemati. Na to trojno vižo si znamo tako obilnega bogastva pridobiti za celo večnost; tajistega blaga, ki nam ga ne more nobeden tat ukrasti, ne rija pokončati; ki nam bo enkrat večno veselje pripravilo. — Od dobrega namena in od svetega obhajila sem vam že drugokrat govoril; zatoraj vam le od duhovnega obhajila še govoriti želim, in vam pokazati hočem, 1. kaj je duhovno obhajilo; 2. kako in kdaj se prejeti more; in 3. kako dobro in koristno je, v duhovnem obhajilu se pogosto vaditi. Oj koljko gnad so v starih časih kristjani iz Jezusovega rešnega Telesa, do kterege so tako gorečo ljubezen imeli, zajemali!

Oj, da bi tudi mi tega storiti ne zamudili! — Alj da se to zgodilo bo, vam hočem nar poprej povedati: kaj je duhovno obhajilo. — 1. Duhovno obhajilo je serčno, goreče poželenje, Jezusa v zakramentu rešnega Telesa vredno prejeti; in ker se to ne more vselej zgoditi, se pa moremo vonder na duhovno vižo skleniti ž njim. Sveti Tomaž Akvinčan pravi: „Duhovno obhajilo obstoji v gorečem poželenju, Jezusa Kristusa v svetem zakramentu prejeti; in da ga v duhu ljubeznivo objamemo, kakor da bi ga v tem trenutku rešnično prejeli.“ Človeški duh ima zmožnost, da si kako reč, ki je daleč od njega, tako živo pred oči postavi, kakor bi jo v resnici pred seboj gledal. Postavim: dober sin, ki v dalni deželi popotuje, pogosto misli na svoj očetov dom; tako živo si večkrat v misel jemlje, kako veselo je še takrat bilo, dokler je še kakor nedolžen fantič po pisanem travniku okol domače hiše skakljal in v prijetni vigredi metule lovil. Živo si pred oči postavlja obličje svojega dobrega očeta, svoje ljube matere in se spominja tistih navkov, ki so mu jih dali, kader je vzel od njih slovo. In če se mu kedaj huda godi, o kako zdihne takrat iz globočine svojega serca, rekoč: Oh, da bi vonder moj oče, moja mati vedeli, kako se mi huda godi; o kako radi bi mi pomagali! Oj, da bi le skoraj prišel k svojim ljubim staršem spet domu! Glejte! na tako vižo se dober sin s svojimi stariši tako rekoč pogovarja, jih v duhu objema, če so ravno še tako daleč od njega. Ravno tako si znamo tudi mi v duhu prav živo pred oči postavljati svojega nar boljšega očeta, svojega nar ljubeznivšega prijatla Jezusa; znamo na njega misliti, ž njim se pogovarjati, njemu naše serce razliti, ž njim se v duhu skleniti, če si ravno k svetemu obhajilu ne moremo stopiti. Vsak si zna tako le misliti: „Oh da bi vonder, tebe, o Jezus! vredno zaužiti zamogel pri tvoji sveti mizi! o kako jaz po Tebi hrepenim! Pa glej! moje opravila, moje dela in skerbi mi ne pripustijo, k Tvoji mizi vsak dan pristopiti in zaužiti Tvoje presveto Telo. Pa ozri se vonder na mene, o Jezus! Tebi odprem svoje serce; pridi v njega prebivat; brez Tebe mi živeti mogoče ni! Dodeli in prinesi mi tistih gnad, ki jih potrebujem, ki jih vsem tajistim tako obilno deliš, ki Te iz celega serca ljubijo!“ Glejte! to

je potem duhovno obhajilo, ker se človek, ki želi pa ne more k svetemu obhajilu pristopiti, z Jezusom vsaj v duhu obhaja in v sercu združi ž njim. —

2. Pa še bolj na tanko vam hočem razložiti, kako in kdaj se tako duhovno obhajati moremo? Kader hočemo Jezusa po duhovno prejeti, moramo tudi lepo prebivaljše v našem sercu za njega pripraviti, moramo popolnoma grevengo obuditi čez naše grehe; se moramo pred Jezusom ponižati in serčno željo imeti, s tistim se v duhu skleniti, moramo njega tako preserčno moliti in objeti, kakor da bi v resnici k sv. obhajilu bli pristopili, moramo ga zahvaliti za njegovo ljubezen; pa tudi prositi, da bi nas nikdar s svojo gnado ne zapustil. Sv. Alfons Liguori nas posebno lepo uči, po duhovno se obhajati. On pravi, kader hočemo duhovno obhajilo prejeti, moramo pobožno govoriti, rekoč: „O moj Jezus! jaz verujem, da si v tem presv. zakramentu pričujoč . . . jaz te ljubim čez vse. Iz ljubezni do tebe obžalujem svoje grehe; nikdar več grešil ne bom . . . Jaz želim tebe v svoji duši, v svojem sercu pričujočega imeti . . . Ker mi pa zdaj pripuščeno ni, tebe bistveno prejeti, pa vendar v svoji gnadi pridi v moje serce . . . Jaz te objamem, o Jezus! kakor resnično pričujočega, in se čisto združim s teboj . . . O ne pripusti, da bi se tebe kdaj več ločil!“ Glejte, tako se tudi mi prav pogosto z Jezusom po duhovno skleniti moremo. Nar lepši se pa to pri vsaki sv. maši zgoditi zna. Kader se mašnik obhajajo, se morete tudi drugi duhovno obhajati; morete serčno poželenje imeti, Jezusa v duhu sprejeti v svoje serce. Tako bote svete maše deležni postali, akoravno k božji mizi v resnici ne pristopite. Kaderkoli Jezusa tukaj obiščete, se znate tudi duhovno obhajati. Pa tudi večkrat na dan se to zgoditi zna. Tudi doma, na polji pri svojem delu znate duhovno obhajilo prejeti, znate po Jezusu preserčno poželjenje obuditi in ga s serčno ljubeznijo v duhu objeti. Tudi če se v kaki tovaršiji znajdete, znate čisto na tihem, da nobeden tega vedel ne bo, k Jezusu zdihniti in reči: O Jezus! jaz ljubim tebe! pridi k meni, bodi ves moj, jaz pa tvoj zdaj in vekomaj! Posebno pa na večer, kader se spat podamo, takrat prav pobožno večerno molitev odmolimo, svojo vest na kratko sprašajmo in obžalujmo vse

grehe, s katerimi smo Boga čez dan razžalili. Potem pa še enkrat zdihujmo k Jezusu, ki je tukaj v presv. zakramentu pričujoč in prejemimo ga duhovno, nar boljše pa bo vselej za nas, ako vsak večer z Jezusom združeni v njegovem naročju zaspimo, z Jezusom združeni v njegovem naročju se drugi dan zopet prebudimo in podamo vsak na svoje delo in opravilo, kakor ga kdo po svojem stanu opravljati ima. Oh da bi vsi kristjani prav pogosto zauživali Jezusovo rešno Telo; pa tudi vsak dan se po duhovno obhajali, kar se tako lahko zgodi, ako smo le v gnadi božji; oh koliko gnad bi od Jezusa dobivali vsak dan, koliko bogastva bi si za večnost napravili!

3. Oh kako dobro in koristno je tedaj, duhovno obhajilo prav pogosto prejemati! Kako velike gnade znamo iz vsakega duhovnega obhajila zajemati. Kako je duhovno obhajilo tudi Bogu dopadljivo, to nas sv. Pavla Mareska prav lepo uči. Enkrat se ji Jezus prikaže in v svojih rokah dve drage posodi derži: ena je bila zlata, druga pa sreberna. Potem ji pa reče, da v zlati posodi bojo njene zakramentalne obhajila shranjene, v sreberni pa duhovne obhajila, ki jih s toliko pobožnostjo opravlja vsak dan. Glejte, kako dopadljivo je tedaj duhovno obhajilo pred Bogom, koliko dobrega nam tisto prinese za dušo, kako mi po vsakem duhovnem obhajilu v ljubezni božji rastemo, grehu zmirom bolj odmerjemo, in se pripravljamo za tisti veseli čas, da bomo Jezusa, ki smo ga tukaj tolikrat pri božji mizi, pa tudi po duhovno v svoje serca sprejemali, tudi tamkaj v nebesih v njegovi prečudni lepoti enkrat gledali. Zategadelj nam pa tudi sv. Tridentinski cerkveni zbor pogosto sv. obhajilo, pa tudi duhovno obhajilo tako lepo priporoča! Oh radi in pobožno tedaj prejemajte Jezusa v svoje serce, tako bote to srečo imeli:

II. Jezusa tudi zadno uro še enkrat za popotnico prejeti; za popotnico na dolgi pot proti večnosti. Kader v kak daljni kraj popotujete, kader greste na kak božji pot, vam dobra mati popotnico spečejo, da na poti ne obnemagate. Kader se bo pa naša duša odpravljala na daljni pot proti večnosti, nam dobra mati, katolijska cerkev, tudi za popotnico poskerbi; in kdo je popotnica za našo dušo tistokrat? Noben drug ne kakor Jezus sam! Cerkev nam pošlje svojega

služabnika, ki nam prinese Jezusa v podobi belega kruha za popotnico proti večnosti, za srečen pot, lahek pot v nebeško domacijo! Oj nič vam ne morem reči, kakor to: 1. Hvalite Jezusa za njegovo neizmerno ljubezen, da se vam na zadno uro za popotnico proti večnosti tako milostljivo zauživati da; in 2. prejmite ob času kake bolezni to popotnico veseli in dobro pripravljani. —

1. Hvalite Jezusa za njegovo preveliko ljubezen; zakaj njegovo presv. rešno Telo, kakor zadna popotnica, nam je v nevarni bolezni nar večje pokrepčanje; v vojski zoper naše dušne sovražnike nar boljša bramba; v smertnih težavah nar lepša tolažba; na poti proti neznani večnosti nar slajša tovaršija! Ljubi moji! kdaj bomo pomoči in tolažbe nar bolj potrebni? gotovo nikdar tako, kakor na našo posledno uro. Kader bolečine že terdo pritiskajo, kader nam zmirom le hujši prihaja, kader že smertne težave nastopijo, kader nam mertvaški pot že po licu teče, kader se pa duša še v večih stiskah znajde, kader je od prevelikega straha zavolj bližnje sodbe čisto omamljena, kader jo skušnjave hudo nadlegujejo, kader si sam peklenki satan še zadnikrat in na vso moč prizadeva, dušo pogubiti s svojo sleparijo in zvijačnostjo; kdo bo nam takrat pomagal? kje bomo takrat tolažbe in pomoči iskali? Naši starši, naši otroci, naši prijatli nam ne morejo več pomagati! Kdo se bo pa vendar še nas usmilil? Glejte, eden je nar boljši, nar zvestejši prijatelj naš, usmiljeni Jezus bo prišel k nam, in bo nas poživel, pokrepčal, vse hudo, vse bolečine, vse skušnjave serčno premagati; on nam bo pomagal: srečno skleniti življenje tega sveta, in srečno priti tje v deželo obljubljeno! Oh preljube duše! ki Jezusa zdaj iz celega serca ljubite in ga pogosto in vredno zauživete pri božji mizi, ne bojte se tiste zadne ure, ki bo tudi vam dotekla! Jezus gotovo v tisti uri vas pozabil ne bo! On bo še zadnikrat prišel vas obiskat, se bo še zadnokrat vam zauživati dal; v njegovem naročju se vam nič žalega zgodilo ne bo; v njegovem naročju bote enkrat srečno prišle k njegovemu Očetu tje gor v sveto nebo! Oh hvalite Jezusa za njegovo ljubezen proti nam, zdaj in vsak čas!

2. Kaderkoli vas Bog obišče s kako boleznijo, imejte vselej dvojno skerb: enkrat da si zdravila poiščete za vaše truplo, da bi zopet ozdraveli, ako je še božja volja tako. Pa vendar to še najpervo ni. Perva skerb mora biti, da na svoji duši ozdravite se, da zakrament sv. pokore vredno prejmete, in Jezusa zaužijete v zakramentu altarja za dušno hrano, in tudi zakrament poslednjega olja, ako je bolezen nevarna. Ste enkrat s svetimi zakramenti prevideni, potem bote vse bolj lahko terpeli in srečno prestali; tudi na truplu bote poprej ozdraveli, ako vam je še od Boga odločeno. Le ne odlagajte po gospoda poslati v vsaki le nekoliko nevarni bolezni, to mora vaša prva skerb, pa tudi vaše veselje, vaše serčno poželenje biti, z Bogom se spraviti in z Jezusom skleniti za večno življenje. Ne bodite tako nespametni, da bi se svetih zakramentov bali, morate toliko več Boga prositi, da bi vam gnado dal, ssv. zakramente še vredno prejeti, poprej ko vas k sebi na sodbo zakliče. Koliko jih je že odlagalo, od dneva do dneva z Bogom se spraviti, in zamudili so jo! brez ssv. zakramentov so morali na ostro sodbo stopiti. Bog nas tega obvari! Le za časa, dokler smo še popolnoma pri pameti, prejemimo popotnico proti življenju večnemu, da zamoremo se dobro še pripraviti in vredno zauživati Jezusovo presv. Telo.

Res je, na zadnjo uro ssv. zakramente prejeti, še samo tudi ni gotovo znamenje našega zveličanja; najpervo je, da zdaj pravično, pobožno in keršansko živimo, dokler smo še zdravi. Zakaj kakoršno je naše življenje, takšna je po navadi tudi naša smert. Pa vendar to si moramo iz serca želeti in Boga prositi vsak dan, da bi nam gnado dal, na posledni čas svete zakramente, posebno Jezusovo rešno Telo za popotnico proti dolgi večnosti še zadnikrat vredno prejeti. To so si vsi pobožni kristjani od nekdej želeli, pa tudi Boga prosili za to gnado vsak dan. Klemens August, Kolinski nadškof so leta 1845 za smert bolni na postelji ležali. Čisto slabi so že bili, samo to jih še podpira, ker so v svoji bolezni ssv. zakramente, posebno presv. rešno Telo pogosto zauživali. Bil je 16. dan oktobra 1845, in bolezen se je shujšala, tako da so vsi spoznali, da je njihovega življenja konec blizo. Pobožni škof se proti nebesom obernejo, veselo pogledajo k svojemu Go-

spodu, rekoč: „O Jezus! daj mi še več terpljenja! O Jezus! daj še več terpljenja!“ Njih prošnja je bila uslišana. Še tisti dan zvečer so smertne težave nastopile. Če dalej zmirom le hujši prihaja. In poprašajo jih, ali bi ne želeli še enkrat Jezusa svojega zveličarja prejeti v tem težavnem zadnem boju? „O ja — ja!“ so odgovorili. „Za to gnado, Jezusa še na zadno uro prejeti, sem vse svoje žive dni Boga prosil. Le hitro pojdite, da pride moj spovednik!“ Z gorečim poželjnem so pričakovali svojega Odrešenika, kterega je njihova duša toliko ljubila. Večkrat so zdihnili: „Oh moj zveličar tako dolgo ne pride! Bom moral umreti brez sv. obhajila?“ „O ja! saj že pride“, veselo škof izrečejo, ko vidijo spovednika priti, ki nosi Jezusovo rešno Telo. Zadnikrat na tem svetu so zaužili ta nar. svetejši zakrament. Ne da se popisati, s koliko pobožnostjo in svetim hrepenjenjem so zaužili Jezusa za popotnico proti večnosti. Ali od te dobe so bili čisto premenjeni. Kar so Jezusovo Telo zaužili, se je zdelo, da niso na zemlji več, ampak že med zvoljenimi v nebeški tovaršiji. Pogovarjali so se le z Marijo, s sv. Jožefom, sv. Klementom, sv. Ignaciom, sv. Franciškomo Ksav., sv. Stanislavom Kostkom, sv. Alojzium in s sv. Terezijo; zakaj te svetnike so za svoje posebne patrone častili, njihovo sv. življenje si za poseben zgled vzeli; zatoraj jih tudi v smertni uri kličejo na pomoč. Posebno pa le Marijo in sv. Jožefa zmirom na jeziku imajo, in pogosto rečejo: „Marija pomagaj! sv. Jožef pomagaj!“ In zdelo se je, kakor bi ti nevidni prijatli stali okoli njih postelji. Od časa do časa so božjo martro in podobo matere božje pobožno kuševali. Bila je peta ura. Smert zmirom bližej in bližej prihaja; pa lice zmirom veselo in mirno ostane. Le pobožni zdihleji se slišijo iz njihovih ust. „Gospod Jezus! ne sodi me! Jaz verujem v tebe! Ti si resnično božji Sin! Usmili se me po svoji veliki milosti! Ura je dotekla.“ Vse je tiho. Pobožni škof še čisto tiho rečejo: „Gospod Jezus! pridi, pridi kmalo!“ To so bile zadne besede in zročili so dušo svojo v naročje Jezusovo. „O blagor jim, ki v Gospodu umerjejo, njih dobre dela grejo za njimi.“

Skriv. raz. Jan. 14, 13.

Oj kako srečno so umerli ta pobožni škof! Oj da bi tudi mi tako srečno umerli enkrat, kader bo tudi nam posledna ura dotekla! —

S k l e p.

In tako sem danes pri kraju s podučanjem od nar svetejšega zakramenta. Z božjo pomočjo sem to delo dokončal. Lepših naukov vam pač nimam dati, kakor so nauki bili od zakramenta rešnega Telesa Jezusovega. Oj da bi vendar te nauke globoko v svoje serca si zapisali! Oj da bi vendar Jezusa zanaprej bolj goreče ljubili, njega ponižno molili v tem zakramentu pričujočega, njemu pravo čast in hvalo skazovali, njega pa tudi pogosto zauživali in vredno sprejeli v vaše serce; tako bo vas tudi Jezus obiskal na zadno uro in vam bo pomagal srečno umreti, in bo tudi vaše duše seboj vzel tje gor v sveto nebo! Zdaj pa o Jezus! Žegnaj mene in moje delo, tebi ga darujem k časti tvoji, karkoli si mi dal govoriti od te prečudne skrivnosti! Žegnaj moje poslušavce, naj tebe goreče ljubijo zanaprej iz celega serca. Daj nam vsem to gnado, tebe vredno zauživali v tem življenju, v tvojem naročju se enkrat ločiti tega sveta; pri tebi se pa tudi v nebesih enkrat veseliti v družbi zvoljeni! Oj to gnado nam od Jezusa sprosi, ti o mila mati naša, o Marija! Amen.

Kerščanski nauki.

XXXV. Glej katekizem: „Od sv. kersta.“

V v o d.

Srečen je bil prvi človek Adam, kakor ga je Bog v začetku stvaril. Bil je v gnadi božji. Bog sam ga je pre-serčno ljubil. Ženo Evo mu je tovaršico dal. Pač srečno in veselo sta potem živela v prijetnem raju. Alj kako se je vse to na enkrat spremenilo! Dala sta se v greh zapeljati. Prelomila sta božjo sveto zapoved, in srečnega življenja v paradizu je bil konec. Zgubila sta gnado in ljubezen božjo. Prišla sta v oblast hudemu, katerega zapeljivi glas sta poslušala. Na duši in truplu nju je pravična Božja kazen zadela. Zapustiti

sta morala srečni paradiz, in zemlja, kjer sta potem prebivala, jima je bilo po storjenem grehu le dolina solz in terpljenja. Tako sta Adam in Eva sama sebe, pa tudi ves človeški zarod v veliko nesrečo spravila. In nobeden drug nam pomagati mogel ni, kakor sam neskončno vsmiljeni Bog. Poslal nam je svojega lastnega Sina Jezusa Kristusa; in on nas je greha rešil po svojem terplenju in smerti; on nas je s svojim nebeškim Očetom zopet spravil in nam pokazal tisto pot, po katerem v božjo gnado in prijaznost zopet pridemo, ter naše duše zveličamo. In to se zgodi po svetih zakramentih, katere nam je on k našemu posvečenju vpostavil. Od teh pomočkov našega zveličanja se bomo zdaj posebno učili. Danes vam prvi zakrament svetega kersta na kratko razložiti hočem. Spoznali bote, koljke gnade in dobrote smo že v tem prvem zakramentu prejeli. Da bote pa vse to prav zastopili, vam hočem zaporedoma razložiti te tri reči:

1. Kaj je sveti kerst? —
2. Kako se ta zakrament deli? — in
3. Kaj sveti kerst človeku deli? — Zvesto poslušajte! —

Razlaga.

I. Sveta vera nas uči, da je bila Marija, mati našega zveličarja, brez madeža izvirnega greha spočeta in rojena na svet. Vsi drugi Adamovi otroci so pa tudi prvi greh poerbali od prvih staršev, in njegove kazni in žalostne nasledke; vsi ljudje se s tistim madežem izvirnega greha na svet rodijo. To je navk naše matere, svete katolijske cerkve. „Po rojstvu smo bili otroci jeze;“ tako sv. apostel Paul govori. (Efez. 2, 3.) Naša duša je bila mrtva za nebeško kraljestvo. Zatorej mora tudi duša vsakega človeka, ki se na svet rodi, prerोजना in k življenju gnade božje zbujena biti, ako v božje kraljestvo priti želi. Sam Jezus nas tega uči. On pravi k Nikodemu: „Resnično, resnično ti povem, ako kdo ni vnovič prerोजen, ne more viditi Božjega kraljestva.“ (Jan. 3, 3.) To duhovno prerोजenje se pa v zakramentu svetega kersta zgodi. V tem zakramentu se zbrise tisti madež vrojenega greha, se mrtva duša k novemu življenju zbudi in prerodi v čisto drugo stvar

katera je potem čisto lepa, dobra, sveta in Bogu dopadljiva. Sveti kerst je tedaj prvi zakrament; ker mora človek poprej kerščen in na duši prerojen biti, predenj da kateri drug zakrament vredno prejeti zamore. Sveti kerst je nar potrebniji zakrament, ker brez njega nobeden človek v nebesa priti ne more. Sam Jezus nam to pričuje, ker pravi: „Ako kdo ni prerojen iz vode in svetega Duha, ne more iti v božje kraljestvo.“ (Jan. 3, 5.) Sveti kerst je toraj tisti zakrament, v katerem se človek po vodi in besedi božji od izvirnega greha, in vseh drugih pred kerstom storjenih grehov očisti, in v Kristusu kakor nova stvar za večno življenje prerodi in posveti. —

II. Kako se pa zakrament svetega kersta deli? — Zakrament svetega kersta se deli: 1. treba je vode, s katero se keršeneč oblititi mora; in 2. besede božje, katero namestnik božji tam kerščenca oblivaje izgovarja in po namenu katoliške cerkve sveti kerst deli. Oblivanje z naravno vodo je pri svetem kerstu vidno znamenje, katero pomenja in kaže, da se takrat, kader se truplo kerščenca med zgovarjanjem zapovedane božje besede z vodo oblija, tudi duša njegova vsega madeža očisti in prerodi za nebeško kraljestvo. Beseda božja, ki se pri svetem kerstu govoriti ima, se pa tako glasi: „Jaz te kerstim v imenu Očeta, Sina in svetega Duha;“ kakor je sam Jezus svojim učencom zapovedal, rekoč: „Pojdite po svetu, učite vse narode in kerščujte jih v imenu Očeta, Sina, in svetega Duha.“ (Mat. 28, 19.) To je kerst vode, kakor ga po navadi vsi otroci katoliške cerkve prejmejo. Cerkvenci očetje pa tudi učijo, da tajisti, ki nimajo priložnosti, z vodo kerščenca biti, zamorejo pa zveličani biti po kerstu želje, alj pa po kerstu kervi. V starih časih, v katerih so kristjane še preganjali, se je zgodilo, da mnogoteri katehumeni niso priložnosti imeli, v katoliški cerkvi z vodo kerščenca biti. Ker so pa vendar po svetem kerstu goreče poželenje imeli; ker so iz popolnoma ljubezni do Boga vse svoje grehe obžalovali in sovražili, in po Jezusovih navkih stanovitno živeli: so pa po ravno tem velikem poželenju kerščenca bili in so po kerstu želje zveličanje dosegli. Kerst kervi so pa tajisti prejeli, ki so tudi goreče želje imeli, kerščenca biti; ker se pa to zavolj posebnih okolštin zgoditi moglo ni; in ker so pa med tem od sovražnikov vjeti svojo kri in

življenje dali za Boga in sveto vero. Tako so pa v svoji lastni kervi bili kerščeni, kakor cerkveni učeniški pravijo.

Zakrament svetega kersta deliti, imajo le škofi in mašniki od Jezusa pravico in oblast. Zakaj le svojim apostelnom in učencom je zapovedal rekoč: „Učite vse narode in kerščajte jih v imenu Očeta, Sina in svetega Duha.“ Ker je pa zakrament svetega kersta tako potreben, da brez njega tudi otrok zveličan biti ne more: je pa tudi mati katoljska cerkev pripustila, da se tisti otroci, ki so tako slabi, alj že blizu smerti, da se k cerkvi prinesiti ne morejo, tudi doma kerstiti smejo. In v taki sili ima vsak človek pravico, otroka kerstiti. Kateri pa kerščaju, mora 1. misel imeti, tako kerstiti, kakor je Jezus Kristus zapovedal; 2. mora otroka z naravno vodo po glavi obiliti; in 3. otroka oblijava mora te besede razločno izgovoriti: „Jaz te kerstim v imenu Očeta, Sina in svetega Duha.“ In ako se vse to zvesto stori, je človek, ki je bil v sili kerščen, tudi pravi zakrament svetega kersta prejel; in ako kmalo potem umerje, se tudi zveliča.

III. Velike so pa tudi tiste gnade in dobrote, ki jih sveti kerst človeku deli. Tako velike so, da Boga nigdar zadosti za tajiste ne moremo zahvaliti. V svetem kerstu se nam 1. izbriše izvirni greh in vsi drugi grehi, ako bi jih pred kerstom kaj bili storili; pa tudi vse večne in časne kazni so nam odpuščene. 2. Nam podeli posvečujočo gnado božjo, po kateri bomo opravičeni, božji otroci in erbi ali dediči večnega zveličanja postanemo. 3. Po svetem kerstu postanemo udje katoljske cerkve; in 4. se naši duši neizbrisljivo znamenje vtisne; zavolj katerega se sveti kerst le enkrat v življenju veljavno in brez smertnega greha prejeti sme. —

Izvirni greh je tisti velik madež, ki nas pred kerstom ostudne dela pred božjim obličjem, in večnega pogubljenja vredne. Ta greh je kriv, da je duša mertva za nebeško kraljestvo. Kakšen čudež božje milosti se pa pri svetem kerstu zgodi! V kervi Jezusovi se naša duša opere in izvirnega greha očisti. Iz otrok sovražtva in jeze se v božje otroke prerodimo; duša se z gnado božjo prelepo obleče; čisto lepa, dobra in sveta postane. Ker po takem Bogu dopade, tudi pravico

do nebeškega kraljestva dobi. Po svetem kerstu postanemo tedaj otroci Boga Očeta, bratje in sestre Jezusa Kristusa, in živi tempeljni svetega Duha; kakor nam sveto pismo pričuje. Glejte! k toljki časti se po svetem kerstu povzdignemo! Toljke so tedaj gnade in dobrote, ki jih v tem svetem zakramentu prejmemo. Oj da bi nam pripuščeno bilo, dušo viditi, kako prečudno lepa je po svetem kerstu! Neizrečeno bi se začudili nad njeno bliščobo in nebeško lepoto! Vse to pa dela sveti Duh, ki nas pri svetem kerstu neskončnega Jezusovega zaslužnja deležne stori in tako našo dušo posveti. Pa tudi pri tem še božje dobrote in milosti konec ni. Pri svetem kerstu nam usmiljeni Bog tudi svojega angela za varha da. In celo naše življenje nas ta ljubi angele zvesto varuje vsega hudega na duši in truplu; na vseh naših potih ljubeznivo spremlja nas. Serčno želi, nas tudi enkrat pripeljati do srečne dežele svetih nebes! Pri svetem kerstu se nam tudi ime kakega svetnika da. Po tem zadobimo še posebnega patrona, ki prosi v nebesih za nas. Tega kerstnega patrona pa tudi moramo celo svoje življenje posebno častiti, njemu se moramo za njegovo priprošnjo zaupljivo priporočati vsak dan. Pa tudi njegovo sveto življenje nam mora biti živo ogledalo, lep izgled, kako tudi mi na tem svetu živeti imamo, da za njim v nebesa pridemo enkrat tudi mi! —

Pri svetem kerstu se tudi botri jemljejo. Tajisti nas pri svetem kerstu na rokah deržijo, v našem imenu govorijo in svete obljube storijo. Pa tudi dolžnost prevzamejo, nas v sveti veri podučevati in keršansko izrejati, ako bi nam lastni starši pomerli, ali zamudili to svojo sveto dolžnost. Z našimi botri tudi v duhovno žlahto stopimo. Zatorej je naša dolžnost, tajiste spoštovati, ubogati, pa tudi moliti za nje. —

Pri svetem kerstu smo se odpovedali hudiču, vsemu njegovemu djanju in napuhu, in Bogu smo se v službo zapisali. Obljubili smo: verovati v Boga Očeta, Sina in svetega Duha, v sveto katoliško cerkvo in vse, kar nas ona uči. Glejte! te kerstne obljube moramo zdaj sami in večkrat ponavljati in se spominjati, kako da bomo le po takem enkrat zveličani, ako svoje kerstne obljube zvesto spolnujemo. —

S k l e p.

Preljubi bratje in sestre v Kristusu! Velika je božja milost, da smo od keršanskih staršev rojeni in v sveti katoliški cerkvi kerščeni. Tam pri svetem kerstu se nam je prižgala svete vere svetla luč; tamkej se nam je belo oblačilo nedolžnosti in svetosti podalo. Naše imena so se v kerstne bukve zapisale; zapisale pa tudi v bukve večnega življenja. Oj skerbimo tedaj, da bomo po luči svete vere živeli vsak čas. Skerbimo, skerbimo, da smertnega greha ne storimo, kerstne gnade ne zgubimo, in oblačila nedolžnosti ne raztergamo! Oj takrat veseli nasproti pojdemo Jezusu, ki nas bo enkrat sodil! V svatovsko oblačilo gnade božje oblečeni tje pojdemo z Jezusom na nebeško ženitnino, gor, kjer tega ženitvanskega veselja nigdar več konec ne bode! Amen.

Nauk od gnade božje.

(Dalje.)

Tudi te gnade bukve sv. pisma pri več priložnostih opomnijo. V hvaljni pesmi Davidovi, da je iz rok svojih sovražnikov rešen, se bere II. kralj. 22, 19. „Dan moje nadloge me je s svojo pomočjo prehitel, in Gospod mi je terdna podpora postal.“ Zopet govori Ps. 20, 4. „Ti si ga s svojim ljubeznivim blagoslovom prehitel.“ — In kaj hoče prerok Jeremija s svojo molitvijo pričati, ker pravi Jerem. 31, 18. „Preoberni me, in bom preobernjen?“ On spozna, da mora grešnika nar poprej gnada božja k spreobernjenju vneti, da bo spreobernjen, sicer bi za vselej na potu greha ostal. — Sv. Gregor vpira na ta nauk božje besede svoje pričevanje, ker pravi: „Kdo zamore časno zaničevati, ali kdo zamore nebeško ljubiti brez pomoči gnade božje? V to je treba, da ga gnada božja prehití: ker kolikor bolj nebeško od sv. Duha vneti ljubi, toliko bolj pozemeljsko zaničuje.“ Lejte tako je vne-movna gnada božja prehitela Davida, ko je prerok Natan k njemu prišel ga njegovega dvójnega greha opomnit. Na enkrat ga gnada božja k pokori vname, in ves skesan zdihe: „Gre-

šil sem!“ Ta vnemovna gnada je prehitela Caheja, da na Jezusove besede: „Cahej! stopi doli, ker dans moram v tvoji hiši ostati“, precej svoje serce od pozemeljskega odtegne, na nebeško naveže, in ves spreobrnjen zdihe: „Polej polovico svojega blaga Gospod! dam revnim in ako sem koga ogoljfal, mu hočem četvero povrniti.“ Ta vnemovna gnada je prehitela evangelijskega stotnika, kot tudi stotnika Kornelija, kakor govori od njih Janez Jeruzalemski: Nemogoče je do vere priti, naj si je kdo ali Jud ali neverec, če ga Bog poprej v svoje varstvo ne sprejme. Kornelija je postavim po Petru do vere pripeljal, pa že poprej je njegovo dušo v svoje varstvo sprejel, ker ga je do vednih molitev in milošne vnel. Evangelijskega stotnika je k veri pripeljal; pa dokler je bil (stotnik) še pod oblastjo hudiča, je že njegovo dušo v svoje varstvo sprejel, ker ga je k ljubezni božjega ljudstva mečil. Pa kolikor spreobrnjenih grešnikov ali spokornikov najdemo, je pri vseh vnemovna gnada božja delo pokore pričela.

2. Spremljiva gnada božja pa je le po imenu drugačna sicer pa je ravno tista, kot vnemovna, in se imenuje tista, ktera nam moč deli dobro storiti, h čemur se je volja vnela. Vnemovna namreč nam le luč prižge, da dobro spoznamo, in voljo vname, da pravo hočemo, in ljubiti začnemo. Druga pa ali spremljiva nam tudi na to moč podeli, kar smo ljubiti začeli, v djanju doprinesiti. Ker cerkev potrebo te gnade za vsakega človeka spozna, zato 16. nedeljo po binkoštih v imenu vseh vernih zdihuje: „Prosimo te Gospou, naj nas vselej tvoja gnada prehiti in spremlja, in naj nas za dobre dela vedno skerbne ohrani.“ Kdor to gnado ima, je močen k vsemu dobremu, ako bi se mesenemu človeku še tako grenko in težavno zdelo, in s sv. Pavlom reče Filip. 4, 13. „Vse zamorem v njem, kateri mi moč da.“

3. Naslednja gnada je sicer ravno tista, kot vnemovna in spremljiva, svoje ime pa v naslednjo zato spremeni, ker nam moč deli, dobro delo, ktero je v nas pričela, tudi srečno izpeljati ali dokončati, in nas varuje, da naše dobre dela ne bojo zavolj nečimurne hvale, ali zavolj drugih samopridnih, posvetnih ali nečistih namenov doprinesene in torej skažene. Od te gnade govori sv.

Pavel, ko piše Filipljanom: „Jaz se zanesem, da bo on, kateri je dobro delo v vas pričel, leto tudi dokončal.“ Te trojne gnade cerkev v tile lepi in vsem znani molitvi pri očitni božji službi umevno opominja, rekoč: Začni, „prosimo Gospod! s svojim Duhom naše djanje, in spremljaj ga s svojo sveto pomočjo, da se vse naše molitve in dela vselej iz tebe začno, in iz tebe začete tudi v tebi končajo.“

§. II.

Po čega zasluženju je gnada božja dovoljena?

1. V. Po čega zasluženju je gnada božja ljudem dovoljena? O. S terdno in nepremakljivo vero nam je to resnico sprejeti in ohraniti, da noben človek po doprinesenem Adamovem grehu k zveličanju potrebne gnade od drugod zadobiti ne more, kot le po zasluženju Jezusa Kristusa. Kar je Adam grešil, za človeka ni bilo več druge poti do Boga, kot po Kristusu. Zato pravi Jezus, „jaz sem pot;“ ni bilo mogoče človeku drugač Bogu dopasti, kot po Kristusu, mu ni mogoče drugač v nebesa priti, kot po Kristusu. To nam sam Jezus poterdjuje rekoč Jan. 14, 6. „Nobeden ne pride k Očetu, kakor po meni.“ Ravno to s sv. Duhom napolnjeni Peter uči Ap. dj. 4, 12, „Ni v nobenem drugem zveličanja. Zakaj ni ga nobenega drugega imena ljudem pod nebom danega, v katerem bi zamogli zveličani biti.“ Le škoda, da bi v poterjenje te vsem znane resnice kaj več spričeljejev ali iz cerkvenih zborov ali učnikov dostavljal. Pa tudi ljudje, kateri so pred presrečnim rojstvom Kristusovim Bogu dopadljivo in pravično živeli, so gnado takega življenja od Boga le po Kristusu zadobili. Zakaj kolikor koli gnad je Bog po prvem grehu do prihoda Kristusovega ljudem dodelil, je vse le zavolj prihodnjega ljudem obljubljenega zveličarja dodelil. Kakor govori sv. Avguštín: „Prikazal se je srednik med Bogom in človekom včlovečeni Bog Jezus Kristus, med umerljivimi grešniki in med nevmerljivim pravičnim; vmerljiv ko ljudje, pravičen, kot Bog. In ker je cena pravice življenje in mir, da bi s pravico, ktera je z Bogom združena, pokončal smert opravičenih grešnikov, se ji je hotel z grešniki vred podvreči. Tak je bil odkazan nekdanjim svetnikom, da

so bili oni z vero na njegovo prihodnje terpljenje zveličani, ravno kakor smo mi z vero na njegovo pretečeno.“

2. Ali so bile gnade, kakoršne je Bog človeku pred njegovim padcem dodelil, ravno takomočne, kakor so te, kakoršne Bog zdaj grešnemu človeku po Kristusu podeljuje? Gnada božja je sicer sleherni s pametjo obdarovani stvari, angelom, kot človeku tudi v stanu nedolžnosti potrebna; zakaj sleherna pametna stvar, naj si je še tako popolnoma, zamore le z nadnatorno pomočjo kaj za večno življenje zaslužnega storiti. Ker je pa človek, kakoršen je zdaj, z grehom popačen in oslavljen, mu je še toliko bolj in toliko močnejše nadnatorne pomoči gnade božje treba. Ko bi človek ne bil grešil, bi bil vse, kar je za pravično in sveto življenje potrebnega, lahko spoznal, in meso bi se ne bilo s toliko močjo zoper duha vzdigovalo. Zdaj pa še dostikrat ne spozna, kaj mu je ljubiti, in večkrat kaj takega ljubi, česar bi ljubiti ne smel; zakaj kolikorkrat se pregreši, se pregreši le, ali ker ne spozna dobrega, ali ker poželjuje kaj hudega; to je dvojna korenina vseh grehov na zemlji. Torej tako oslavljen, bolen, od vseh strani v greh napeljan človek potrebuje močnejšega zdravila zveličanske gnade, kot pa jo je potreboval v stanu svoje nedolžnosti tako dobro zoper tamnice svojega nespoznanja, kot tudi zoper pezo svoje pregrešne nerodne poželjivosti, da mu grenko dobro prijetno in sladko postane. Zdaj potrebuje gnade, ktera ga k dobremu nagovarja, in je potrebuje, da se nagovarjanju uda; zdaj je potrebuje, da mu resnico pokaže, in da ga do resnice napelje; zdaj je potrebuje, da ga postave uči, in zopet da jo spolnuje; zdaj je potrebuje, da mu hudičeve zvijače kaže, in da ga uči, kako se jih ogibati. In tako se spričuje resnica, da brez pomoči gnade božje ne zamoremo nič dobrega storiti, in še dobre misli ne obuditi, se ne skušnjavam ubraniti, in tudi le ene same zapovedi zaslužno ne spolnovati; to da od tega v prihodnjem odstavku na dalje.

(Dalje pride.)

Listnica.

* Celovec. Nova postava, ktero je naše visokočastito škofjstvo 30. novembra 1857 razglasilo, zaukazuje, da se nekteri samomorci še na cerkveno pokopališče ne smejo pokopati. Timveč je jasno, da se nad njimi cerkvene molitve in obredi opravljati ne smejo. Ni dolgo, kar se je nek mlad človek tukaj vstrelil. Bil je malo prej v neki hiši, kamor je rad zahajal. Pa takrat so se bili nekaj sperli, in hišo so mu prepovedali. Zvečer tistega dnu pokne blizo tiste hiše pištola, in malo po tem najdejo mladega človeka mertvega. Ali je tak človek bil pri zdravi pameti ali ne, ni mesto tukaj preiskovati. Le to povemo, da ga kaplan glavne mestne fare ni hotel cerkveno pokopati. Dolgo so v njega silili, pa zastonj; zatoraj je pa glavni mestni fajmošter sam v mestni bolnišnici nad merličem cerkvene obrede opravil, in pokopali so ga na mestnem pokopališču.

V Belace (Villach) se je drugače godilo. Tam se je bil minulo jesen mestjan ubodil. Belaški dehant, č. g. Janez Raupl pa se je možko držal starodavne cerkvene postave; samomorec je bil na tihem brez vseh cerkvenih obredov in zunaj cerkvenega pokopališča zagrebjen. Lepa in potrebna je keršanska ljubezen, ktera stori in spregleda, kolikor more; pa še lepša in potrebnejša je keršanska pravica, ktera dane postave zvesto spolnuje. —

* Kakih osem dni pred svojo smertjo so me rajni šolski svetovavec, visokoč. g. Rudmaš, k sebi povabili in mi povedali, da je nek farman Čanjške fare pri njih bil in se bitko pritoževal v imeni več drugih farmanov, da se v Čanjški šoli toliko neumno nemčari. Prosil je lepo, da bi se tamošnja šola tako uravnala, da bi se otroci vsaj moliti, sveto evangelje brati in keršanski nauk po slovensko učili. Pristavil je, da so le nekteri farmani, ki tako silno na nemščino tiščijo. Se ve, da so gosp. svetovavec obljubili po postavi pomagati. Gosp. Rudmaš so scer umerli, pa postava ž njimi ni umerla in ni bila pokopana; da bi le kdo bil, ki bi jo zvesto tudi spolnoval!

Ker ravno od nemčarenja po slovenskih šolah govorimo, ne moremo zamolčati, kar smo od ljudske šole v Porečah pri jezeru zvedeli. Tam je v cerkvi celo leto vse skoz in skoz po slovensko, v šoli pa vse skoz in skoz po nemško. Ali to ni narobe svet: Doma in v cerkvi se po slovensko zida, v šoli pa zavolj nekaj nemških besed spet podira! Dobro, da so v Poreče prišli nov, mlad fajmošter č. g. Peter Čare, ki se bojo gotovo po postavi ravnali, pa nikoli ne terpeli, da bi ptuji Nemci ali pa ponemčeni Slovenci v farni šoli kaj zapovedovali. Ni se treba nikogarja bati, ne duhovne ne svetovne gosposke, kajti ukaz vis. ministerstva 23. oktobra 1856, kterega je tudi visokoč. škofjstvo 12. januarja 1857 oklicalo, jasno takole govori: „Das h. k. k. Ministerium hat die Bewilligung auszusprechen geruht, dass in jenen slovenischen Orten und Schulen, wo

einerseits die Verhältnisse und die daraus hervorgehenden Bedürfnisse und Wünsche der Bevölkerung dafür sprechen und wo andererseits der Unterricht in der Muttersprache, womit unter allen Umständen zu beginnen und die erste sichere Grundlage jedes weiteren Sprachunterrichtes zu legen ist, hinreichend weit vorgeschritten und fest begründet ist, darauf Bedacht zu nehmen und fähige Lehrer zu ermuntern seien, auch dem Unterricht in der deutschen Sprache ihre Aufmerksamkeit und ihren Eifer zuzuwenden.“ To je vendar jasno, tako tako jasno, da bi se tudi po farah Celovške dehantije lahko ne samo vidilo, temuč tudi ošlatalo. Ali morebiti da postave za Celovško dehantijo ne veljajo? Ali morebiti da se niso oznanile? Ali morebiti da nikogarja ni, ki bi v resnici gledal, kako se spolnujejo? Častiti gospodje, ki imate pri ljudskih šolah kaj opravljati in zaukazovati, lepo vas prosimo, da nikoli ne pozabite: Dobra je nemška beseda dobra, — pa veliko boljša je jasna in umna glavica, pa zlahno, za vse dobro vneto serce.

* Vsem častitim gospodom in ljubim prijatlom, ki so me bodisi ustmeno ali pismeno prašali, „ali je res, da dispensa od farnega konkurza nisem dobil, kar se trobi po celi škofiji“, vsem povem tole: Dobil sem dispens brez vse težave 4. majnika 1858 št. 860; le to sem dobil pod nos, da sem leta 1848 dolge in široke hlače nosil, kakor skoraj vsi drugi duhovniki. — Od te zadeve bi besedice čerhnil ne bil, ko bi se ne bal, da bi take novice mogle kakega duhovnega brata prestrašiti in od slovenščine odverniti. Naši nasprotniki vse poskušajo, prijatle in podpornike tiste sitne slovenščine omamiti in jim usta zamašiti. Pa ne bojmo se, ne marajmo se; bodimo dobri kristjani in verujmo, da ima visoka vlada od Boga oblast, postave dajati, vsi podložni pa sveto dolžnost, dane postave spolnovati. Ako drugim za dane postave ni mar, huda za nje; pa mi za to kej ne moremo; le mi jih vselej zvesto spolnujmo!

And. Einšpieler.

* Z Belaka. F. L. Omenil sem v 5. listu „Slov. Prijatla“ gerdo kvarenje slovenskega jezika v keršanskih naukah in ogovorih. Kdo bi tega ne poterdil, kdor je slišal zlatovredne resnice v popačeni, nakerpani, da bi rekel beraški obleki? Ljubi moj jezik materinski! ali si zares tako ubog siromak, da bi ne imel lastnih, pristojnih besed za vse razumke naše svete vere? ali moraš beračiti pri ptujcu? Ne, le tvoji sinovi, ktere si redila z lastnimi persi, te zametujejo, te zaničujejo. Minulih časov ne grajam, jih tudi ne morem; vsakemu Slovincu so znane prejšne ovire našega duševnega razvitka. Slovensk mladeneč je moral svoj jezik popolnoma pozabiti, pred da je bil sposoben učiti v slovenskem jeziku. Vadili so se bogoslovski učenci v nemškem, latinskem, gerskem, hebrejskem, nekteri še v arabskem in v sorodnih jezikih, le v slovenskem, v katerem bi imeli pastirovati, se niso vadili, da! še slovenski govoriti se je mnogim štelu v greh. Slišal sem nektere praviti, da še očenaša in roženkranca niso znali

slovensko moliti, ko so jih poslali pastirovat slovensko čedo. Tako poterpežljiv je le Slovenec, da molči, kader se njegovemu jeziku sila sila godi. Se najde dosti pridig, ktere so spisane nemški, govornene pa slovenski; kako težko za govornika, kakšna krivica jeziku! Kako je po tem načinu mogoče temeljito, razumljivo in točno o svetih resnicah na leci govoriti? Hvala Bogu in verlim rodoljubom, teh over ni več, le zarijuvela navada in nevkretnost ste edine overi.

Zelo se motijo, ki mislijo, da prosto ljudstvo omikanega govora, gladko tekoče slovenščine ne razumi; še nar prostejšemu kmetu se v cerkvi pristudi govor, kterega je navajen pri domačih opravkih. Sancta sancte tractanda. — Svetim resnicam katoljske vere se spodobi čedna, izverstna, dostojna beseda; — ta pa ne pride čez noč, za njo se je treba potegniti. Ne prederznem se drugih podučevati; Bog obvari, da bi koga žaliti hotel; le svoje misli hočem povedati, kako naj bi se v tej zanimivi reči kajsi napak odpravilo; kaj pa svetujem?

1. Naj se vsi, ki pastirovajo na Slovenskem, slovenski brati in pisati učé. Smejal se boš, da kaj takega svetujem! Nevem, ali se je smejati ali žalovati, da jih še mnogo novega slovenskega pravopisa brati ne zna ali noče. Slovensko evangelje nar starejše prestave je njih edini slovenski duševni zaklad, pa bi vendar bilo dobro, vsaki svetek (praznik) in vsako nedeljo, da si ravno ne novega, vsaj v novi podobi ali obleki povedati. „Od kod kruha — v puščavi?“

2. Bilo bi potrebno, po vseh slovenskih farah evangelja enake prestave vpeljati. Mnogokrat se pripeti, da fajmošter po stari, kaplan po nar novejši prestavi evangelje beró. To je velika zmota ljudem.

3. Keršanski nauk se mora v šoli in cerkvi zvesto po slovenskem katekizmu učiti, in učenik naj se navadi v razlaganju lepo gladko slovensko govoriti. Kmalu mu bodo tudi učenci ravno tako lepo odgovarjali in se pripravili, tudi v pridigah lepše besede razumeti. Kjer so se po dolgi rabi ptuje besede vdomačile, naj se še en čas prideržijo, zraven pa vselej čistejše povejo.

4. Pridige se morajo slovenski pisati in dobro iz glave učiti, „slovenski Prijatelj“ jih ima dosti v izgled in so na posojilo. Naj se noben ne izgovarja, da ne more; kaj se bo čversti možki volji ustavilo? —

Kjer šol ni, je dovolj samoukov, ki se sami od sebe brati naučijo, seveda le z velikim trudom, pokaj bi se pa učeni te malenkosti ne naučil?

Cerkveni učenik se razloči od domačega v stavi in skerbni izberi besed: tu ne gre vse po poti povedati, kakor hlapci in dekle. Še celo prosti kmet, kedar se pomenja o svetih rečeh, nekako bolj čedno in pravilno govori; zakaj bi si duhovni učeniki ne prizadevali ličnejšega govora v pridigah in keršanskih naukih.

Vidim marsiktero glavo majati: „Ljudstvo ne zastopi nove „šprahe“!!

Prazna skerb, če prvokrat ne razumi, bo drugokrat razumelo. Ali se ni moralo dosedaj na vsakega pridgarja posebej navajati, ker jo je vsaki po svoje zavijal. Ako bi pa vsi čisto, pravilno govorili, bi ne bilo pritožbe: „Našega gospoda se še nismo navadili“. Vsaka fara ne more imeti duhovnega iz svojega kraja; zatoraj deržimo se vsi slovnice in svesti si bodimo, da nas bodo vsi razumili, radi poslušali; mi pa ložej in z večtm sadom govorili.

V zgornjem Rožu poznam č. g. kaplana, ki na leci prav po gosposko govori, prav jasno in lepo, kakor se piše. Kaj pa ljudje pravijo? Dobro jih razumijo, radi poslušajo, široko hvalijo rekoč: Naš gospod malo po kranjsko zavijajo, pa govorijo lepo in sladko, kakor da bi človek med lizal. Posebno mi slovenski duhovniki na Koroškem naj vsako pismenko jasno izgovarjamo; posebno „k“ v začetku besed, v čem mi radi grešimo, postavim: „kaj“ namesto „aj“, „kako“ namesto „ao“; tudi naj se ne izgovarja „h“ mesto „g“, post. „hrob“, „bohat“, ampak „grob“, „bogot“; dalej ne stavljajmo „v“ mesto „l“, post. ne „vopata“, ampak „lopata“, ne „hvava“, ampak „glava“, ne „biva“, ampak „bila“. Cerkev je svet kraj, božja beseda je žlahna, naj se toraj podaja tudi v lepem in čistem oblačilu! — Ne zamerite, ljubi bratje! da svoje misli tako odkrito povem; naj bi tudi še kak drug rodoljub svoje misli zastran te preimenitne reči povedal! Slednjič Vas vse ljubi bratje! še le tega prosim: „Govorite doma prav po domače kakor hočete, — v cerkvi in šoli pa dostojno, kakor se prilaga svetemu mestu in sveti besedi!“

* Z zgornega Roža. Veliko se letos sliši od hudega vremena. Na kmetih je navada hudi uri zvoniti.

Kmet ima vse svoje na polju; kdo se mu bo toraj čudil, da v svoji skerbi in stiski potrebne pomoči išče tudi pri svoji ljubi materi, sv. katoliški cerkvi in poprime za zvonove, kateri so tudi v ta namen blagoslovljeni, hudo vreme odganjati. Pa veliko je pri tem babje vere in resne nevarnosti; zatoraj je bilo nekdanj ostro prepovedano, hudi uri zvoniti. Skerbní dušni pastirji so premišljevali, kaj bi svojim farmanom mesto zvonjenja podali? Moder dušen pastir podučuje svoje verne ovčice prav v duhu sv. kat. cerkve, in ako jim prisiljen kaj vzeme, jim poda kaj boljšega. Tako so storili tedaj fajmošter neke fare v zgornjem Rožu; še so ta skerbiljivi gospod fajmošter pri življenju, in Bog jih je povzdignil na visoko stopnjo v svoji sveti cerkvi. Zatoraj mislim slovenskim duhovnikom vstreči, da povem, kako so ta visokočastiti gospod to težavno reč modro poravnali. Podučili so svoje farmane prav v duhu svete cerkve, kaj zvoniti proti hudi uri pomenja; dalej so oznanili, da se bo ob hudi uri le veliki zvon oglasil in ljudi opominjal, da naj molijo; slednjič se bo opravljala vsak petek skoz celo poletje ob šestih sv. žegna — maša, in po maši obmolile cerkovne molitve proti hudemu vremenu.

Ljudje so bili zadovoljni, so obilno dohajali k tej sv. maši, in po maši so se molile sledeče molitve:

Duhovnik: Naša pomoč je v imenu Gospodovem;

Ljudje: Kteri je stvaril nebo in zemljo.

Duh. Molimo:

O Bog, naše pribežališče, in naša pomoč! usliši serčne molitve svoje cerkve, ti, kateri si začetek vse pobožnosti in dodeli, da po tvoji modrosti in dobroti vse dosežemo, za kar tebe tukaj v veri prosimo. Po Jezusu Kristusu, Gospodu našem!

Ljudje: Amen.

D. Od bliska in hudega vremena

L. Reši nas, o Gospod!

D. Od kuge, lakote in vojske

L. Reši nas, o Gospod!

D. Od vsega hudega

L. Reši nas, o Gospod!

D. Da nam sadove naše zemlje dati in ohraniti hočeš;

L. Prosimo te, usliši nas!

D. Da nas pri vseh prigodbah našega življenja v terdni veri ohraniti hočeš;

L. Prosimo te, usliši nas!

D. Da mi v sreči in nesreči tvojo očetovsko dobrotljivost spoznamo;

L. Prosimo te, usliši nas!

D. Da nam vse dobro dati hočeš;

L. Prosimo te, usliši nas!

D. Gospod usliši mojo molitev!

L. In moje vpitje naj k tebi pride!

D. Gospod bodi z vami!

L. In s tvojim duhom!

D. Molimo.

Vsegamogočni, večni Bog, kateri vsemu, kar živi, jesti daješ; kateri nebo z meglami oblačiš, in zemlji dežja pripravljaš; kateri ostrega severja odganjaš in topel veterc ljubeznivo pošiljaš; kateri hribe in višave napajaš in namakaš, in tako našo zemljo rodovitno storiš; kateri svojemu angelu zapoveduješ, da nima zemlji, morju in drevju škodovati; zanesi nam, ki se tebe bojimo, in bodi milostljiv nam, ki te pomoči prosimo! Zakaj tebe, o Gospod! ponižno prosimo, da od nas odvrtaš škodljiv vihar in hudo vreme, in da nas varuješ toče, slane in strele; prosimo dalej, da nam pošiljaš vročino in merzolino, sušo in mokroto, veter in dež v pravi meri in o pravem času. Pošiljaj nam, prosimo o Gospod! svoj blagoslov (žegen) odzgoraj in tvoja vsegamogočna roka naj vodi vse elemente, da nam ne morejo nič škodovati; pošlji svojega angela, da s svojo roko naše sadje varuje, da vse velikokratne nevarnosti srečno preidejo in vse na polju

in vertu lepo dozori in nam srečno v roke pride. Kako veseli bomo potem tebe, kateri si že toliko nevarnost od nas odvernul, za svojega dobrotljivega očeta spoznali in hvalili! —

Pa tudi tedaj, ako nam po svoji neskončni modrosti marsiktero reč odrečeš, in svojim obilnim dobrotam kaj grenkega primešaš, tudi tedaj te bomo ponižnega in zgrevanega serca hvalili in molili; zakaj mi verujemo in spoznamo, da si ti oče, in da ti vselej dobrotljiv in moder ostaneš, naj nam pošiljaš sreče ali nesreče, naj nas blagruješ ali tepeš. Usliši o Gospod! gorečo molitev svojih otrok, ki jo pred te pošiljamo v imenu našega Gospodu Jezusa Kristusa, tvojega Sina, ki v edinosti sv. Duha s teboj živi in kraljuje od vekomaj do vekomaj. —

L. Amen.

D. Molimo:

Vsegamogočni večni Bog! naš dobrotljivi oče v nebesih! Poglej usmiljeno in ljubeznivo na ponižne prošnje svojih otrok, ki na svojih kolenih pred teboj klečimo in tebe za vsakdanji kruh prosimo; derži svojo obvarujočo roko nad naše žita in polja, — blagoslovi, obvaruj in ohrani jih. Oh Gospod daj, da, ker smo veselega serca sjali, tudi veseli in hvaležni ženjemo. Za to milost in dobroto te prosimo po Jezusu Kristusu, Gospodu našem.

L. Amen.

Zdaj 5krat Očenaš in Češčena Marija.

Slednjič duhovnik: O Gospod! usliši naše ponižne prošnje, in dodeli nam svoj sveti blagoslov (žegen);

L. In ohrani nas!

D. Bodi in ostani pri nas!

L. In pomagaj nam!

D. Obvaruj, obarnaj in ohranuj nas s poljem in sadjem vred v imenu Boga Očeta †, in Sina † in svetega Duha †. Amen.

Tako se je opravljala božja služba vsak petek; veliki zvon, 24 cent. težek in po ravno tem g. fajmoštru oskerbljen, je farmane povabil. Ta fara šteje še čez 2000 duš in je strašno raztresena. Zatoraj je prišlo res vsak petek prav veliko ljudi, pa večidel le ženskega spola. Tudi moštvu ustreči, so opravljali zraven petka vsako nedeljo pri prvi sv. maši cerkvene molitve proti hudi uri, in potem so z monštranco žegen dali. Molili so pa tele molitve.

Molimo:

Oče nebeški, vsegamogočni Bog, daj nam dobrega duha, in blagoslovi (žegnaj) naše njive, naše travnike in vertiče; dodeli nam lepo, toplo vreme, pošlji nam veter, dež in solnčno toploto o pravem času in odverni blisk, strelo, točo, slano in vse hudo od nas in od našega polja; odverni vse, kar je koli nam in rasti zemlje in našemu žitu na polju škodljivo. —

Daj nam pa tudi s tvojo pomočjo tvoje časne darove vselej tako zmerno, pametno in modro uživljati, da zavolj časnih reči večnega bogastva v nebesih ne zgubimo. Amen.

Petkrat Oče naš in česčena Marija.

Potem toraj, o Gospod! bodi pri nas in pomagaj nam, obdaruji in blagrovaj nas z gnado in milostjo v vsem, kar našo časno, posebno pa našo večno srečo zadeva. Obvaruj, obarnaj, in ohranuj nas in zemljenske sadove v imenu † Boga Očeta, † in Sina, in † sv. Duha. Amen.

* Z Dolenskega na Kranjskem. V Št. Kocianu so 19. t. m. pokopali v mater černo zemljo pridnega šolskega učitelja Jan. Perše-ta, kateri je za kozami umerl. Po njem se ni le šolska mladina s svojimi starši, ampak tudi duhovšina pri konduktu solzila. Bil je rajni samičnega stanu, pa tudi zelo pobožen mož, skoraj vsak dan je hodil o priložnem času v cerkev Boga molit. Bog hotel, da bi bilo kaj več takih učiteljev! Janez Perše je zapustil svojo žalostno mater udovo in tri ljube sestrice, ktere po njem milo jočejo in zdihujejo, ker bil je njih edina podpora. Bog mu daj večni mir in pokoj in večna luč naj mu sveti! Z Bogom. J. O. Lepstanski.

* Od Soče. Na Šemviški gori v Goriški nadškofiji je bil mesca junija t. l. ljudski mision. Vodili so ga trije v. č. očetje iz reda Laccaristov v Celju. Začete so bile lete duhovne vaje dne 13. junija v nedeljo popoldne in so nehale še le dne 22. rečenega mesca s svetim obhajilom. Trikrat na dan so visoko čast misionarji pridigovali. Perva pridiga je bila ob sedmi uri zjutraj, druga okoli 11. ure predpoldne, in tretja po štirih zvečer. Ako ravno je farna cerkev sv. Vida prostorna, je bila vendar že od zjutra po štirih noter do večera vselej polna pobožnih katoličanov, ja pri pridigah večkrat tako natalčena in nagačena, da so ljudje komaj po koncu stali; vrelo in derlo je namreč od bližnjih in daljnih krajev silo silo veliko poslušavcev in romarjev. Da si ravno Šemviška gora visoko nad reko Idrijo stoji, in da si ravno težavni dohod do nje pelja; vendar se je sošlo vsak dan obilno častitih gospodov mašnikov in spovednikov iz Tminskega, Cerkljanskega, Kanalskega in celo nekdo iz goriškega dekanata, tako da jih je nektare dni po dvajset opoldne k mizi sedlo. Žetev je bila velika; kajti skoraj vsak romar in tudi domači so želeli veliko spoved opraviti: pa tudi dosti delavcov je bil Gospod v svojo žetev poslal. Bog daj, da bi ta sveti mision tudi obilnega duhovnega sadu obrodil in dozoril. K temu cilju in koncu so bile serca vernih pripravljene, omočene in željne. Že sv. obhajilo fantičev in dekličev, starih do 16 let, je bilo kaj ginljivo. Ravno v god sv. Vida grede v procesii iz šole v cerkev. Tje h kerstnemu kamnu se ustopijo, in tukaj jim v. č. oče Premož tako živo k sercu govorijo, da so se vsem mladim in starim gorke solze vderle, in glej, na ves glas mili jok pognali. Mladina dišeči cvet katoliške cerkve, do dna serca omečena, si pa bo ta

pomembopolni trenutek svojega življenja vselej v čistem spominu imela! Meč zares je beseda božja, koja k sercu če bolj le bolj reže. Tako je zadnje dni v pridigah vernim k sercu rezala, da je vse jokalo in poboljšanje obetalo. Bog blagoslovi to sv. misionško delo s svojo vsegamogočno gnado!

Tom. Rutar.

Iz Kopr. (Konec.) Zatem pak pravijo najpervo, da, kakor imajo duhovni dolžnost vsako nedeljo besedo božjo pripovedovati, tako tudi kristjani dolžnost razgovore svete in nauk kristjanski pridno poslušati, in obernejo se k očetom in materam in sirotinskim skerbnikom in jih opominjajo rekoč: „Molim vas za ljubav Gospodina Isusa Kersta, Spasitelja i Boga našega, koji će jednom vas i mene suditi: skerbite, nastojte, da vaši sini, kčere i podložnici pomenjivo gredu na službu božju i na nauk kerstjanski.“ Ufam se, pravijo naprej, da ču do malo vrimena k vam doći; blago vam i meni, ako najdem, da vaša serca goré od želje i ljubavi za rič božju, i da su dica vaša dobro naučena u nauku kerstjanskomu, za vredno primiti sakrament svetoga potvrđenja ili krizma!“ —

Potem ljubeznivo nagovarjajo in priporočajo pomljivo, večkratno in vredno prijetje svetih otajstvih, t. j. sv. zakramentov. Ne morem se zderžati, da bi lepih verstic iz pastirskoga lista o tom tukaj nezapisal. Takole se glasé: „Ridko ili često prijetje svetih sakramentah pokore i pričestjenja je očevidno znamenje od nemarnosti i mlačnosti ili od vručoželjnosti za bogoljubno i kripotno življenje kod pojedinih kerstjanah i celih obćinah. Gdi su spovedalnice i oltar presvetoga sakramenta zapusteni i samotni, onde je malo, ili ni malo želje za kraljestvom nebeškim i pravdom božjom.“

Zatem priporočajo kerstjanom vsakega stanu dragovoljno izpunjivanje svojih dolžnost, ne po sili in samo zavolj vremenite platje, nego zavolj Boga in časti nebeške. Nagovarjajo na delovnost z besedami sv. Pavla: „Tko neće da radi, neka nejde.“ Pravijo od molitve: „Da molitva vsako dilo posvetuje“, in od kletve: „Da kletva ga oskvernjuje.“ Opominjajo potlej govoreći: „Vi bogati! neholite se i neuzdavajte propadljivo bogastvo, nego ufajte u Boga živoga, koji vam sve daje izobilno za užitak i dajte rad siromakom . . . Muži! ljubite svoje žene, kakor i Isukerst ljubi cerkvu . . . Tako vi žene budite pokorne svojim mužom . . . Sini i kčere! poslušajte svoje roditelje zaradi Boga, jer je ovo pravo . . . A vi roditelji! nerazdražujte ditce svoje, nego gojite ih u nauku i u strahu Gospodnjem . . . Sluge! poslušajte gospodare svoje . . . I vi gospodari tako činite njim; ostavite pritnje i znajte, da je i vaš i njihov gospodar na nebesih . . .“

Potlej posebno priporočajo molitvu in pravijo: „Molite najpervo, da vse već k nam dojde kraljestvo istine in kriposti . . . Molimo znamenito jedan za drugega, da se svi skupa spasimo. Spomenite se u molitvi moga pokojnoga predhodnika, vašega ljubljenoga biskupa Antona, predobroga vašega pastira, i ljubeznivoga otca svih ubozih i sirotah . . .“

Molite i za mene, pravijo naprej, kojega je božja previdnost vam za biskupa dala, da me Bog posvitli i ukripi, za moč paziti na sebe i na cilo stado, verhu kojega me je duh sveti postavio, da vladam občinu, dragocinom kervju Isukerstovom odkupljenu; da mi poda mudre savitnike i virne pomočnike, neka nikada od pravega pota neodstupim, pak da najzad mirno pastirski ščab položim i Gospodina milostiva sudca najdem.“

„Nu, Otče nebeski“, s tako molitvo pak skleпajo pastirski list, budi sa svim srcem hvaljen i slavjen od mene i od vrnih tvojih. Ti nas gledaš od pristolja tvoga veličanstva, i svakoga od nas sasvim poznaš. Podeli tvoj nebeški blagoslov ciloj toj biskupiji, da spasiteljna pomnja, ljubav božanstvena i svaka sveta želja u nami probudi se, i nikad neugasi se. — Isuse, spasitelju naš premilovredni, budi nam mil i drag verhu svake stvari! Svi jesu ovi od tebe odkupljeni tvojim dragocinom kervju; molim te zato za sve skupa velike i male. Budi ti naš višnji pastir, i pomoz i svakoga od nas. Blagoslovi i ukripi sve poglavare; nadahni tvojim duhom sve roditelje i gospodare, budi vazda s ditcom, mladežom in sa podložnici; očuvaj nedužne, prizovi na pravu pokoru sve grešnike, potverdi u dobru pravedne, blagoslovi učitelje, utiši žalostne in pokripi nemoćne. Neka pribiva u svakoj kući mir i sloga, sveto veselje in bogoljubnost istinita. Očuvaj i blagoslovi njih polja in vinograde, stada i brode, a verhu svega blagoslovi duše njihove jerbo su neumerle. Milost Gospodina našega Isusa Kersta, i ljubav Boga Otca, podiljenje Duha svetoga budi za svima. Amen.

Najzad se podpišejo: „Jure, biskup“ —.

Ali to niso prelepe, res apostolske besede, — in to v našem milem slavjanskem jeziku! Novi škof bodo dober oče Slavjanom in Talijanom; v Gorici so bogoslovcem svojim posebno in krepko naročili, naj se marljivo učé jezika ilirskega. Mi Slavjani vsi zakličemo toraj vsi veseli: „Živio, mnogaja leta!!!“

Družtvo sv. Mohora.

* „Drobtince“ za leto 1858 so dogotovljene in se bojo č. g. družbenikom razpošiljale. Dalej dobijo za to leto „Koledo“ za l. 1859 in „Marije rožen cvet“. Poslednje dve knigi se bote ob enem razposlale.

* Dalje so plačali za l. 1858 č. gg.: Burcar, Fiegl Andr., Katnik Al., Kođer, Kosta Fr., Likar Jan., Masera Jož., Majnik Jan., Modic Jan., Novak Jan., Polić P., Pavalec J., Topolnik, Tušar Ant. Vovčić Jož., Vogrič Jan., Vidmar Fr.

Č. gg. lepo prosim, poterpite; vsi dopisi pridejo, kakor hitro bo prostora!

Uredn.

Duhovske zadeve.

* Kerška škofja: Č. g. Jan. Rauscher je dobil faro Zgornjo Belo, Peter Čare kuracijo Poreče, Jan. Dietrih faro Camelsberg, Ferd. Gotsch faro Rangersdorf, Jož. Martinis je postal administrator Zgornjebeljske dehantije. —

Za provizorje so postavljeni č. gg.: Kovačič Ant. v Grabštajnu, Gross Juri v Bergu in Rakeš Lud. pri št. Marjeti v Reichenau, Jakopič Jan. je postal eksposit v Rabelnu. Prestavljeni so bili sledeči gg. kaplani: Pappler Jak. v Radle, Schofnegger Gust. v št. Boštjan, in Neste Ferd. v št. Mohor. — Umerli so č. gg. Zwischenberger Jož., fajm. v Motnici, Heber Sim. fajm. v Grabštajnu, Wip-pauer Matija, fajm. v Bergu, in Rudmaš Sim., c. k. šols. svetovavec; — Wunsch Andr., kanonik in fajm. v Grafendorfu, se je podal v pension.

* Lavantinska škofija: Gosp. Ant. Lenarčič, fajm. v Pilstanju, pride po prostovoljni prošnji za lokalkaplana v Stranice; gosp. Franc Burja, za lokalkaplana v Bele vode; gosp. Štef. Vnuk, za kaplana v Ročico; g. Jož. Vilfan, za kapl. v št. Peter v medmedovinskem selu; — za dekanskega oskerbnika v konjiški dekaniji je izvoljen čast. g. Jan. Kunej, fajm. v Čadramu. — Umerla sta gosp. Blaž Ratej, kapl. na spodnji Polskavi, in č. g. Kori Križ, kurat pri sv. Vencelnu. R. I. P.!

* Ljubljanska škofija. Gosp. Blaž Petrič, duh. pom. v št. Jurju, pride za eksposita v Lozice, g. Ant. Finc, obnemoženec v Škofji loki, na unega mesto, g. Prim Peterlin, duh. pom. pri sv. Duhu, za duh. pom. v Boštanj. — Umerla sta g. Jož. Žurbi, duh. pom. na Rakah, za kozami, in g. Juri Kobe, lokalist v Čatežu, po duhovskem opravilu za mertvoudom. R. I. P.!

Žalostno, žalostno novico danes oznanujemo: Visokočastiti gospod

Simon Rudmaš,

c. k. šolski svetovavec na Koroškem, so umerli.

Bolehali so že 3—4 mesce, pa vendar vse svoje dolžnosti zvesto spolnovali; še nekaj dni pred svojo smertjo so potovali po Zilski dolini in tamošnje šole preiskovali. Na sv. Petra in Pavla praznik so še kakor poprej vsakdan maševali, pa pri sv. maši jih je hudo prijelo in komaj so jo srečno dokončali.

Na poti domu so djali: „Včeraj sem sv. spoved opravil, danes pa zadnjikrat maševal.“ In res je bila taka. Vsa pomoč je bila zastonj in prejeli so vse svete zakramente. Umirali so skoraj cel dan, pa še le 30. junija ob šestih zvečer zamerli. — Rodili so se 10. oktobra 1795, toraj doživeli svoje 63. leto. Za danes leto povemo: Šole nemške in slovenske so zgubile svojega očeta, ubogi učenci svojega dobrotnika, Slovenci svojega zvestega prijatla in močnega podpornika! Obilno, obilno dobrega so storili vse svoje žive dni, zatoraj so bogati šli pred sodni stol; kajti njih dobre dela so šle za njimi! Naj toraj v miru počivajo !!